

Lokalvalget 2003

Valgdeltakelse blant norske
statsborgere med innvander-
bakgrunn og utenlandske
statsborgere med
stemmerett

Municipal and County Council Election 2003

Electoral turnout among Norwegian
citizens with immigrant background and
foreign citizens entitled to vote

Norges offisielle statistikk

I denne serien publiseres hovedsakelig primærstatistikk, statistikk fra statistiske regnskapssystemer og resultater fra spesielle tellinger og undersøkelser. Serien har først og fremst referanse- og dokumentasjonformål. Presentasjonen skjer vesentlig i form av tabeller, figurer og nødvendig informasjon om datamaterialet, innsamlings- og bearbeidingsmetoder, samt begreper og definisjoner. I tillegg gis det en kort oversikt over hovedresultatene.

Serien omfatter også publikasjonene Statistisk årbok og Svalbardstatistikk.

Official Statistics of Norway

This series consists mainly of primary statistics, statistics from statistical accounting systems and results of special censuses and surveys. The series are intended to serve reference and documentation purposes. The presentation is basically in the form of tables, figures and necessary information about data, collection and processing methods, in addition to concepts and definitions. A short overview of the main results is also included.

The series also includes the publications Statistical Yearbook of Norway and Svalbard Statistics.

© Statistisk sentralbyrå, januar 2005
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen,
vennligst oppgi Statistisk sentralbyrå som kilde.

ISBN 82-537-6726-9 Trykt versjon
ISBN 82-537-6727-7 Elektronisk versjon

Emnegruppe
00.01 Valg

Design: Enzo Finger Design
Trykk: Statistisk sentralbyrå/69

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	(.)

Forord

Publikasjonen gir beskrivelse av opplegg og definisjoner for manntallsundersøkelsen i forbindelse med lokalvalget 2003. Undersøkelsen omfatter to utvalg, norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Undersøkelsen ble utført på oppdrag av Kommunal- og regionaldepartementet.

I tillegg til tabellene som ble publisert i Dagens statistikk er det tatt med tre tabeller der vi ser på valgdeltakelsen for disse to gruppene samlet.

Formålet med publikasjonen er å dokumentere statistikken. For å kunne tolke og analysere dataene, er det viktig å ha informasjon om hvordan statistikken er bygd opp, hvilke definisjoner som nyttes og hva statistikken omfatter. Publikasjonen er utarbeidet for å gi brukere en helhetlig oversikt over de grunnleggende prinsipper og definisjoner som denne statistikken bygger på.

Publikasjonen er utarbeidet av konsulent Nelly Klatstølen. Ansvarlig seksjonsleder er Paul Inge Severeide, seksjon for befolkningsstatistikk.

Statistisk sentralbyrå
Oslo/Kongsvinger, 26. november 2004

Svein Longva

Johan Kristian Tønder

Preface

This publication offers an overview of the Electoral Roll Survey carried out in connection with the Norwegian local election in 2003. The survey comprises two samples; Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens with the right to vote. The survey was carried out on behalf of the Norwegian Ministry of Local Government and Regional Development.

In addition to tables published in Statistics Norway's "Today's statistics", three tables on participation in elections for the two groups combined are included.

The purpose of this publication is to provide a documentation of the statistics. In order to interpret and analyse the data it is essential to have access to information on how the statistics are compiled, what definitions have been used and what the statistics include. The aim of this publication is to provide the users with a holistic overview of the basic principles and definitions on which the statistics are built.

The publication was written by Nelly Klatstølen. Paul Inge Severeide, Head of Population Statistics, is responsible for the report.

Statistics Norway
Oslo/Kongsvinger, 26 November 2004

Svein Longva

Johan Kristian Tønder

Innhold

1. Hovedresultater.....	9
Norske statsborgere med innvanderbakgrunn	9
Utenlandske statsborgere	9
Aldersfordeling og botid forklarer mye	10
Slutt på kjønnforskjeller i valgdeltagelsen	12
2. Bakgrunn og formål.....	12
2.1 Formål og historie.....	12
3. Om produksjonen av statistikken	12
3.1 Omfang	12
3.2 Datakilder	12
3.3 Utvalgstrekking	12
3.4 Samlet valgdeltakelse	14
3.5 Datainnsamling	14
3.6 Kontroll og revisjon	15
4. Begreper, kjennemerker og grupperinger	15
4.1 Definisjon av begreper	15
4.2 Grupperinger som er brukt i tabeller.....	15
5. Feilkilder og usikkerhet.....	15
5.1 Utvalgsfeil	15
5.2 Ikke-utvalgsfeil	15
Vedlegg	
A. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse	40
B. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Manntallsoppgaver	46
Tidligere utgitt på emneområdet.....	47
De sist utgitte publikasjonene i serien Norges offisielle statistikk	48

Contents

1. Main results	16
Norwegian citizens with immigrant background	16
Foreign citizens	16
Age and period of residence important.....	17
No longer differences between men and women	19
2. Background and purpose	19
2.1 Purpose and history	19
3. The production of the statistics	19
3.1 Scope	19
3.2 Data sources.....	19
3.3 Sample	19
3.4 Combined voter turnout.....	21
3.5 Data collection.....	21
3.6 Control and revision	22
4. Terms, variables and classifications	22
4.1 Definition of the main terms.....	22
4.2 Classifications used in the tables.....	22
5. Sources of error and uncertainty	22
5.1 Sampling errors	22
5.2 Non-sampling errors	22
<hr/> Appendices	
A. Municipal and County Council Election. Voter turnout.....	41
B. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Manntallsoppgaver	46
<hr/> Previously issued on the subject	47
<hr/> Recent publications in the series Official Statistics of Norway	48

Figurregister

1. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter landbakgrunn/statsborgerskap og kjønn	9
2. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter vestlig-/ikke-vestlig landbakgrunn/-statsborgerskap og kjønn.....	9
3. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn. Etter landbakgrunn og kjønn	10
4. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn. Etter landbakgrunn og kjønn. Utvalgte land	10
5. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere. Etter statsborgerskap og kjønn	11
6. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere. Etter statsborgerskap og kjønn. Utvalgte land	11

Tabellregister

1. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og kjønn.	23
2. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter kjønn og alder	24
3. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter kjønn og botid	24
4. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og botid	25
5. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter fylke og kjønn	26
6. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn og alder	27
7. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn. Landsdel/sentralitet/kommunestørrelse og kjønn	28
8. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett, etter statsborgerskap og kjønn	29
9. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett, etter kjønn og alder	30
10. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett., etter kjønn og botid	30
11. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett, etter statsborgerskap og botid	31
12. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter fylke og kjønn	32
13. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett, etter statsborgerskap og alder	33
14. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett. Landsdel/sentralitet/kommunestørrelse og kjønn	34
15. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent for grupper med ulike statsborgerskap/landbakgrunn i utvalgene av utenlandske statsborgere og norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter statsborgerskap/landbakgrunn og kjønn	35
16. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter kjønn og landbakgrunn/statsborgerskap	36
17. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter botid og landbakgrunn/statsborgerskap	37
18. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter alder og landbakgrunn/statsborgerskap	39

List of figures

1. 2003 Municipal and County Council Election. Voter turnout among Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens with the right to vote. By country background/citizenship and gender. Per cent	16
2. 2003 Municipal and County Council Election. Voter turnout among Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens with the right to vote. By western/non-western country background/citizenship and gender. Per cent	16
3. Voter turnout in the sample of Norwegian citizens with immigrant background. By country background and gender. Per cent.....	17
4. Voter turnout in the sample of Norwegian citizens with immigrant background. By country background and gender. Selected countries. Per cent.....	17
5. Voter turnout in the sample of foreign citizens. By citizenship and gender. Per cent	18
6. Voter turnout in the sample of foreign citizens. By citizenship and gender. Selected countries. Per cent	18

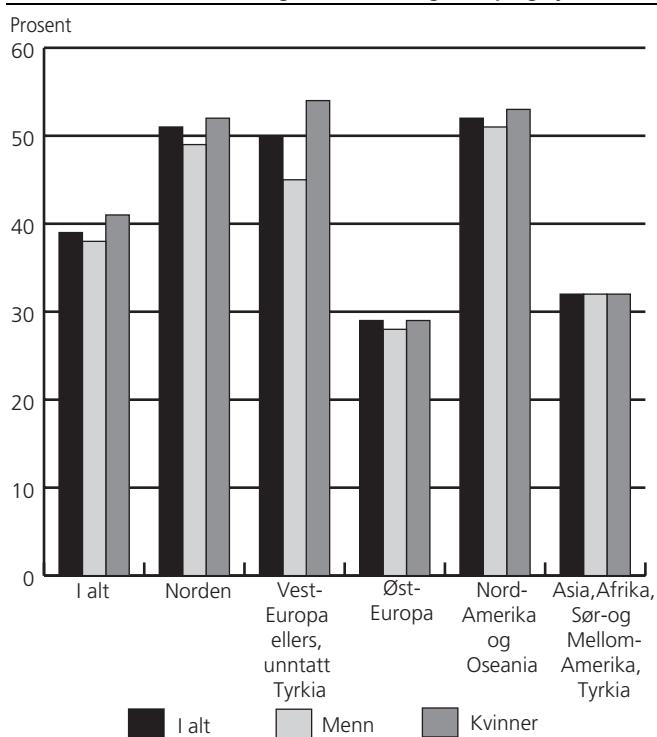
List of tables

1. Municipal- and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background, by country background and sex.	23
2. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background, by age and sex	24
3. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background, by years of residence and sex	24
4. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background, by country background and years of residence	25
5. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background, by county and sex	26
6. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background, by country background and age	27
7. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background. Part of the country/centrality/size of municipality	28
8. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote, by citizenship and sex	29
9. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote, by age and sex	30
10. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote, by years of residence and sex	30
11. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizen entitled to vote, by citizenship and years of residence	31
12. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote. By county and sex	32
13. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote, by country background and age	33
14. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote. Part of the country/centrality/size of municipality	34
15. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent for groups with different citizenship/country background among the sample of foreign citizens and Norwegian citizens with immigrant background, by citizenship/country background and sex	35
16. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens entitled to vote. By country background/ citizenship and sex	36
17. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens entitled to vote. By country background/ citizenship and years of residence	37
18. Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens entitled to vote. By country background/ citizenship and age	39

1. Hovedresultater

Ved lokalvalget i fjor høst benyttet 41 prosent av de norske statsborgerne med innvandrerbakgrunn stemmeretten. Utenlandske statsborgere hadde en valgdeltakelse på 34 prosent. Ser vi begge gruppene sammen var valgdeltakelsen 39 prosent. Valgdeltakelsen øker samlet og for begge grupper med alder og botid. Det var også betydelig høyere valgdeltakelse blant personer med vestlig landbakgrunn eller statsborgerskap i forhold til ikke-vestlig. Til sammenlikning var valgdeltakelsen blant alle stemmeberettigede ved lokalvalget 59 prosent.

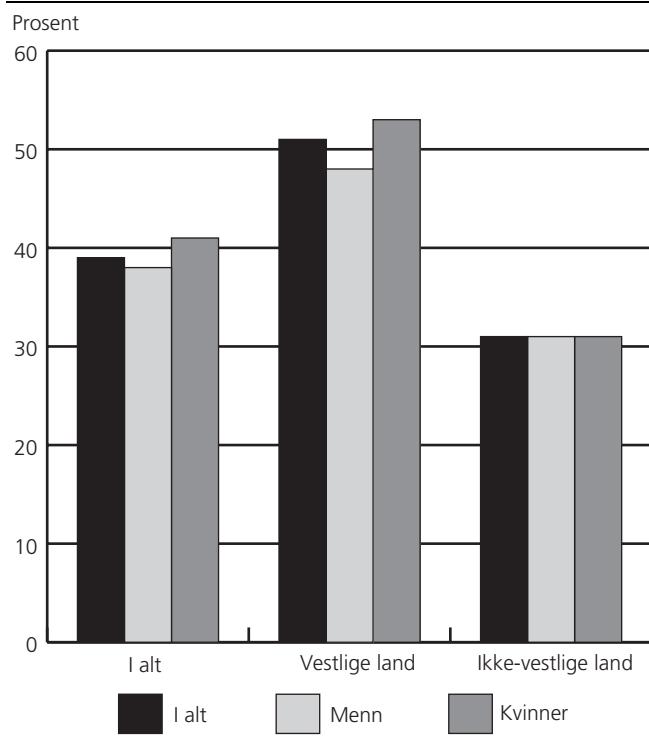
Figur 1. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter landbakgrunn/statsborgerskap og kjønn

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

Norske statsborgere med innvandrerbakgrunn
 Valgdeltakelsen blant norske statsborgere med vestlig innvandrerbakgrunn var på 64 prosent, for de med ikke-vestlig bakgrunn 36 prosent. Ved kommunestyre og fylkestingsvalget i 1999 var valgdeltakelsen på henholdsvis 66 og 43 prosent (Bjørklund, Tor og Saglie, Jo; Lokalvalget i 1999 Rekordlav og rekordhøy deltagelse. Rapport 12:2000, ISF, Oslo). Det er blant personer med ikke-vestlig bakgrunn som har en reduksjon i valgdeltakelsen. Det er flere årsaker til dette, men alderssammensetning i gruppen er nok de viktigste innvandrere med utenlandsk bakgrunn og botid til denne gruppen. Det er også velkjent innen

Figur 2. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter vestlig-/ikke-vestlig landbakgrunn-/statsborgerskap og kjønn

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

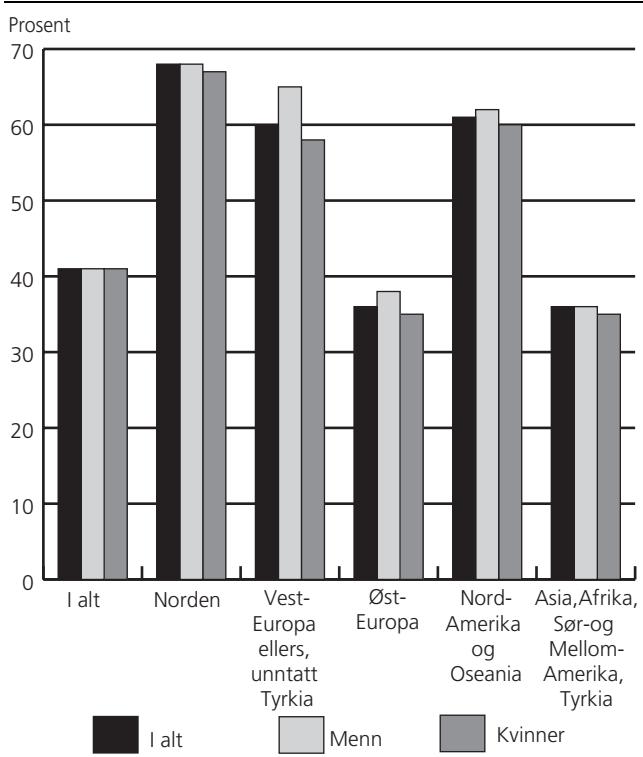
valgforskning at når en gruppe får retten til å delta i valg, tar det noe tid før denne retten blir tatt i bruk.

Den høyeste valgdeltakelsen hadde personer med dansk bakgrunn, blant disse brukte 73 prosent stemmeretten. Innvandrere med bakgrunn fra Makedonia hadde den laveste valgdeltakelsen, bare 20 prosent av disse brukte stemmeretten. Blant pakistane og vietnamesere, som er de to største innvandringsgruppene var valgdeltakelsen på henholdsvis 40 og 30 prosent. Blant de ikke-vestlige er det personer med bakgrunn fra Sri Lanka som har den høyeste valgdeltakelsen, i denne gruppen brukte 57 prosent stemmeretten.

Utenlandske statsborgere

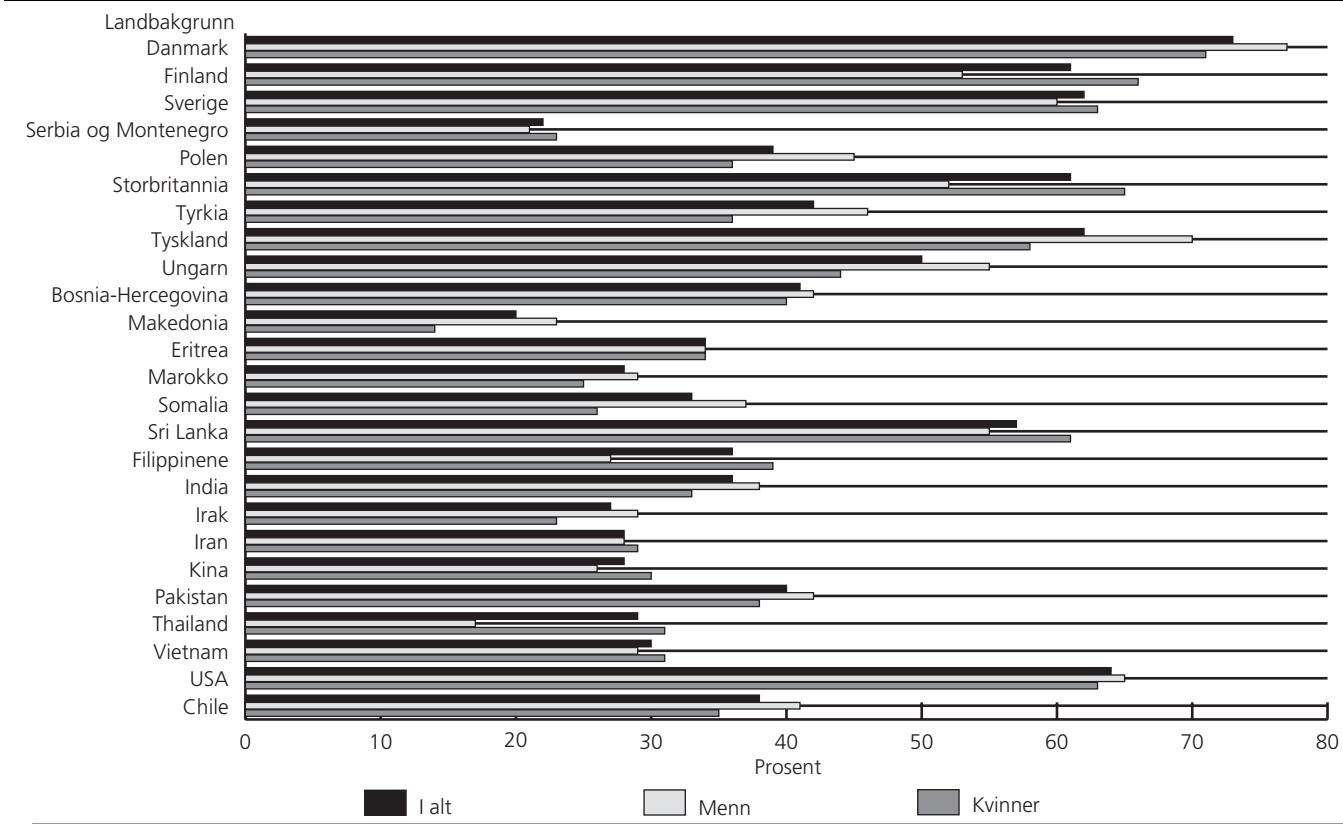
Utenlandske statsborgere med vestlig statsborgerskap hadde en valgdeltakelse på 39 prosent, mens de med ikke-vestlig statsborgerskap hadde en valgdeltagelse på 25 prosent. Sammenlignet med valget i 1999 er dette en reduksjon på 8 prosentpoeng for ikke-vestlige statsborgere, mens resultatet er stabilt for de med vestlige statsborgerskap. Den høyeste valgdeltagelsen hadde personer med tysk statsborgerskap, 51 prosent, deretter USA (46) og Frankrike (45). Lavest valgdeltakelse for statsborgere fra Serbia og Montenegro med 17 prosent.

Figur 3. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn. Etter landbakgrunn og kjønn

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

Figur 4. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn. Etter landbakgrunn og kjønn. Utvalgte land

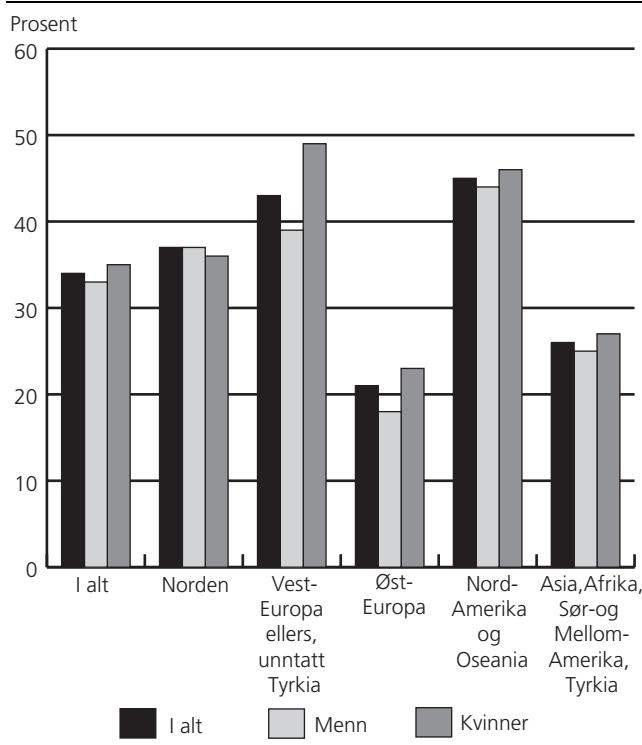

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

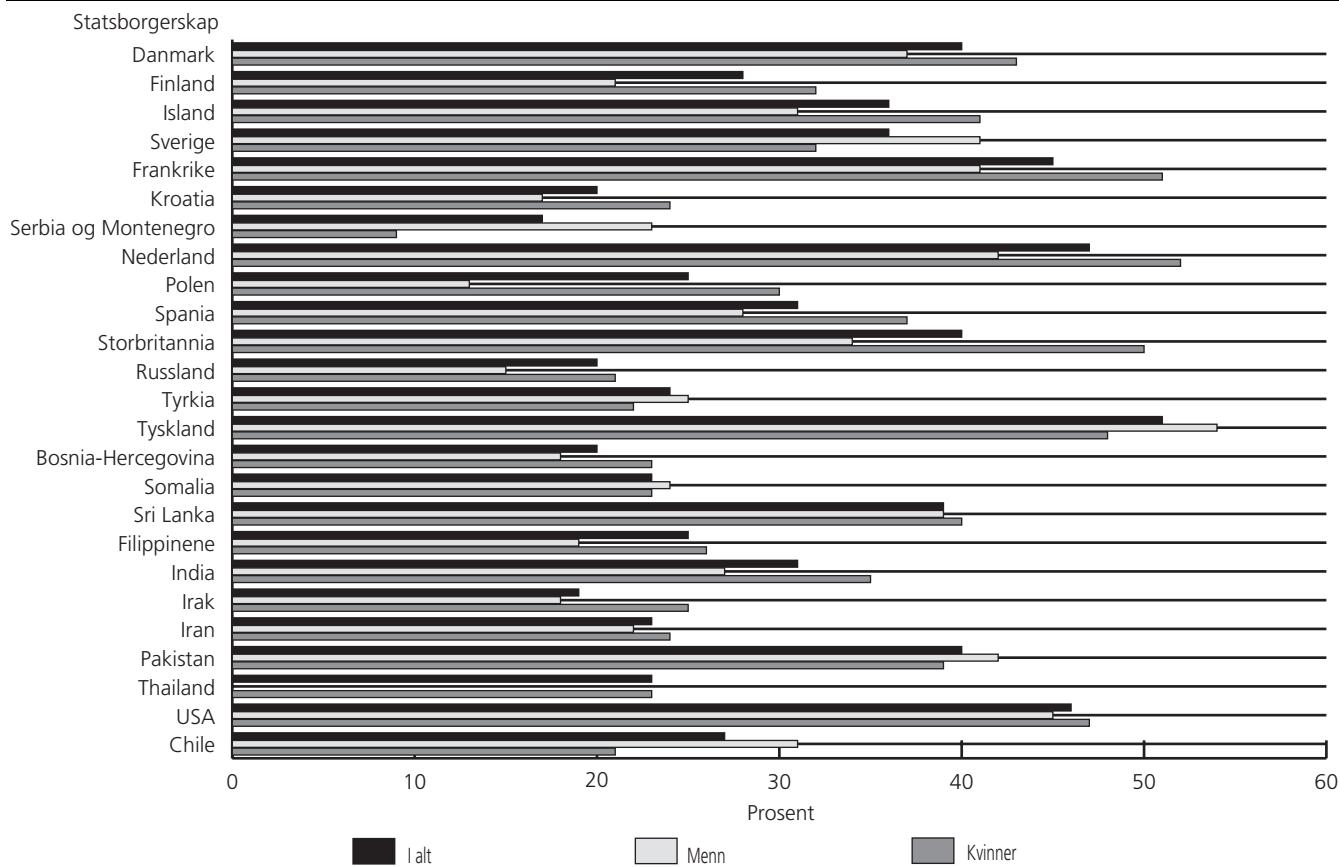
Aldersfordeling og botid forklarer mye

Noe av den samlede tilbakegangen i valgdeltakelsen hos norske statsborgere med innvandrerbakgrunn kan knyttes til hvilken sammensetning denne gruppen har. Denne gruppen har skiftet karakter i løpet av de siste valgene. Ved valgundersøkelsen i 1997 hadde om lag 1/3 av de stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn fra vestlige land, ved 2001 undersøkelsen er den tilsvarende andelen sunket til drøyt en 1/5. I årets undersøkelse er den samlede andelen 18 prosent. For alle aldersgrupper ligger valgdeltakelsen markert høyere blant innvandrere med vestlig bakgrunn.

Aldersfordelingen er svært ulik i de to gruppene vestlig og ikke-vestlig. Blant de med ikke-vestlig bakgrunn er aldersfordelingen relativt jevn, med en overvekt av yngre stemmeberettigede. I gruppen med vestlig bakgrunn er det en klar overvekt av eldre stemmeberettigede. Valgdeltakelsen er mye lavere blant ungdom enn i befolkningen for øvrig. Sammenlignet med forrige lokalvalg har det vært nedgang i valgdeltakelsen blant innvandrere med 9 prosentpoeng, det er blant unge innvandrere at nedgangen har vært størst. I aldersgruppene under 30 år deltok bare 25 prosent ved valget. Den lave deltagelsen blant ungdom er med å forklare den lave valgdeltakelsen i hele innvandrerbefolkningen.

Figur 5. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere. Etter statsborgerskap og kjønn

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre.

Figur 6. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere. Etter statsborgerskap og kjønn. Utvalgte land

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert som bosatt i Norge senest 31. mai.

Utenlandske statsborgere har en aldersfordeling som også er avvikende fra nordmenns aldersfordeling, med en opphopning av unge, som tradisjonelt har en lav valgdeltagelse. Færre enn hver femte unge velger i denne gruppen deltok ved lokalvalget sist høst. Utenlandske statsborgere har også et lavere aldersgjennomsnitt enn norske statsborgere med utenlandsk bakgrunn.

Som ved tidligere valgundersøkelser viser det seg valgdeltagelsen øker med botid. I alle grupper norske statsborgere med innvandrerbakgrunn øker valgdeltakelsen i takt med botid, og de med lengst botid (30 år og over) har 28 prosentpoeng høyere valgdeltakelse enn de med kortest botid (0-9 år).

For utenlandske statsborgere og botid er det tilsvarende mønsteret som åpenbarer seg, med unntak for afrikanske statsborgere. Utenlandske statsborgere med lengst botid (30 år eller mer) har 29 prosentpoeng høyere valgdeltagelse enn de med kortest botid (0-9 år). Men for alle grupper av botid, så ligger valgdeltakelsen betydelig lavere enn hos nordmenn med innvandrerbakgrunn.

Slutt på kjønnforskjeller i valgdeltagelsen

Hos norske statsborgere med innvandrerbakgrunn er det ingen forskjell på valgdeltagelse når det gjelder kjønn, samlet sett. Dette er en endring i forhold til foregående valg, ved de siste valgene har kvinner med innvandrerbakgrunn hatt omtrent 5 prosentpoeng høyere valgdeltagelse enn menn. Dette har trolig sammenheng med at det er i ferd med å bli mindre skiller i botid mellom kjønnene.

Ser vi nærmere på valgdeltagelsen hos vestlige innvandrere er det store interne forskjeller i de ulike landene. Av våre nordiske naboer så skiller Finland seg ut med at to av tre kvinner stemmer, men bare halvparten av mennene. Videre innen Europa er kvinnelige innvandrere fra Tyskland, Polen, Ungarn som avgir stemmer i større grad enn sine mannlige landsmenn. Verdt å merke seg er nær dobbelt så mange kvinner som menn med thailandsk bakgrunn deltar ved valg.

Det er en mindre forskjell på et par prosent i valgdeltagelse og kjønn for utenlandske statsborgere. Dette er også et nytt trekk ved valget. Tidligere har det vært slik at kvinner deltar betydelig mer enn menn ved lokalvalg. For svært mange land er det slik ennå hos de utenlandske statsborgerne at det er kvinnene som deltar i størst utstrekning ved valget. Slik er det i våre nordiske naboland, der kvinnene har en valgdeltagelse på omtrent ti prosent høyere enn mennene.

2. Bakgrunn og formål

2.1 Formål og historie

Tallene baserer seg på en manntalsundersøkelse gjennomført i forbindelse med kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag av Kommunal- og regionaldepartementet. Formålet er å beskrive innvandrernes deltagelse ved valg. For utenlandske statsborgere er liknende undersøkelser har blitt utført ved lokalvalg fra 1987, og for norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ved stortingsvalgene i 1997 og 2001.

3. Om produksjonen av statistikken

3.1 Omfang

Vi ønsker å se på stemmegivning blandt stemmeberettigede utenlandske statsborgere og norske statsborgere med innvandrerbakgrunn. Pr. 31.juli 2003 var det 120 223 utenlandske statsborgere som hadde stemmerett til valget i september, og det var 109 369 norske statsborgere med innvandrerbakgrunn som hadde stemmerett, totalt 229 592 personer. Vi ønsker å trekke

et representativt utvalg i hver av disse to populasjonene.

3.2 Datakilder

Datakilde her vil være manntallene i de ulike kommunene.

3.3 Utvalgstrekking

Dersom vi trekker utvalget enkelt tilfeldig, vil vi få svært mange fra de største nasjonalitetsgruppene, og vi kan heller ikke gi tall for alle verdensdelene. I stedet trekker vi et disproportsjonalt utvalg med et visst antall personer fra de største nasjonalitetsgruppene, og forde勒 resten av utvalget på de enkelte verdensdelene. Dette er i tråd med det som tidligere er gjort ved tilsvarende undersøkelser. I praksis gjøres dette ved at nasjonalitetsgruppene blir rangert etter størrelse og deretter deles inn i 32 strata. Vi trekker 250 personer fra hver av de 10 største nasjonalitetsgruppene, og 200 personer fra de som er rangert 11-25. Fra hver av syv verdensdeler trekker vi 200 personer blant de resterende nasjonalitetsgruppene. Dette gjøres for begge populasjonene.

Tabell 1 Oversikt over de 32 strataene

Stratum	Utvalg
De 10 største nasjonalitetene	10 x 250
De 15 neste nasjonalitetene	15 x 200
Resten av Vest-Europa	200
Resten av Øst-Europa	200
Resten av Asia, inkl. Tyrkia	200
Resten av Afrika	200
Resten av Nord- og Mellom-Amerika	200
Resten av Sør-Amerika	200
Oseania	(150) 100
Totalt	(6 850) 6 800

Utvalgene ble trukket på bakgrunn av filer pr. 31.juli 2003. Det vil ikke være samsvar mellom populasjonen på trekketidspunktet og valgdagen. Vi har derfor tatt hensyn til avganger, og har fjernet de som er utvandret eller døde i perioden 31. juli til 15. september fra populasjonene og utvalgene.

Tabell 2 Populasjon, utvalg og avganger

	Norske statsborgere	Utenlandske statsborgere
Trekkegrunnlag	109 369	120 223
Antall døde	117	82
Antall utvandret	197	1 436
Populasjon uten av ganger	109 055	118 705
Utvalg	6 800	6 850
Antall døde	8	1
Antall utvandret	15	44
Utvalg uten avganger	6 777	6 805

For at alle nasjonalitetsgrupper skal telle like mye som den andelen de utgjør av populasjonen, må tallene vektes. For at vektene skal summeres til utvalgstørrelsen, blir vekten da for hvert stratum s

$$vekt_s = \frac{N_s}{n_s} \cdot \frac{n}{N}$$

altså den inverse trekksannsynligheten for stratumet multiplisert med utvalgets andel av populasjonen.

Tabell 3 og 4 viser hvordan populasjonen og utvalget fordeler seg på ulike nasjonaliteter og verdensdeler.

Tabell 3 Oversikt over utvalg, populasjon og vekter for utenlandske statsborgere med stemmerett, etter statsborgerskap

	Populasjon	Utvælg	Vekt
I alt.....	118 705	6 805	
Sverige	20 403	248	4,716
Danmark	16 468	246	3,838
Storbritannia	8 359	249	1,924
USA	5 913	248	1,367
Irak	5 690	248	1,315
Tyskland	5 007	250	1,148
Finland	4 911	244	1,154
Bosnia-Hercegovina	4 815	249	1,109
Pakistan	4 022	250	0,922
Somalia	2 902	250	0,665
Island	2 786	193	0,828
Serbia og Montenegro	2 586	200	0,741
Nederland	2 535	198	0,734
Iran	1 950	200	0,559
Tyrkia	1 806	200	0,518
Russland	1 778	200	0,510
Sri Lanka	1 695	198	0,491
Thailand	1 689	200	0,484
Chile	1 564	200	0,448
Frankrike	1 452	197	0,423
India	1 324	199	0,381
Polen	1 177	200	0,337
Filippinene	1 039	199	0,299
Kroatia	1 021	200	0,293
Spania	851	199	0,245
Resten av:			
Øst-Europa	1 823	199	0,525
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	3 188	198	0,923
Asia (inkl. Tyrkia)	3 165	199	0,912
Afrika	3 985	198	1,154
Nord- og Mellom-Amerika	1 346	198	0,390
Sør-Amerika	976	199	0,281
Oseania	479	149	0,184
Øst-Europa	13 200	1 248	
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	65 960	2 222	
Asia (inkl. Tyrkia)	22 380	1 893	
Afrika	6 887	448	
Nord- og Mellom-Amerika	7 259	446	
Sør-Amerika	2 540	399	
Oseania	479	149	

Tabell 4 . Oversikt over utvalg, populasjon og vekter for stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn, etter landbakgrunn

	Populasjon	Utvalg	Vekt
I alt.....	109 055	6 777	
Pakistan	11 106	250	2,761
Vietnam	10 262	250	2,551
Iran	5 981	249	1,493
Bosnia-Hercegovina	5 867	250	1,458
Tyrkia	5 553	250	1,380
Sri Lanka	4 858	249	1,212
Danmark	4 700	247	1,182
Polen	3 956	247	0,995
Filippinene	3 678	248	0,922
Sverige	3 326	248	0,833
Chile	3 272	200	1,017
Marokko	2 977	199	0,930
Tyskland	2 879	198	0,904
India	2 867	200	0,891
Somalia	2 686	200	0,835
Serbia og Montenegro	2 625	200	0,816
USA	2 042	200	0,634
Irak	2 017	200	0,627
Kina	1 986	200	0,617
Storbritannia	1 861	200	0,578
Makedonia	1 436	200	0,446
Thailand	1 318	199	0,412
Eritrea	1 288	200	0,400
Ungarn	1 244	198	0,390
Finland	1 080	199	0,337
Resten av:			
Øst-Europa.....	4 195	200	1,303
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	3 355	198	1,053
Asia (inkl. Tyrkia)	3 677	199	1,148
Afrika.....	4 546	200	1,413
Nord- og Mellom-Amerika	1 003	199	0,313
Sør-Amerika	1 266	200	0,393
Oseania.....	148	100	0,092
Øst-Europa.....	19 323	1 295	
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	17 201	1 290	
Asia (inkl. Tyrkia)	53 303	2 494	
Afrika.....	11 497	799	
Nord- og Mellom-Amerika	3 045	399	
Sør-Amerika	4 538	400	
Oseania.....	148	100	

3.4 Samlet valgdeltakelse

For å se hvordan valgdeltakelsen var for de to gruppene samlet ble de to utvalgene slått sammen. Utvalget (13582 personer) ble deretter inndelt i strata slik at alle nasjonaliteter med minst 30 personer utgjorde egne strata (55 nasjonaliteter), mens de resterende ble fordelt på sine respektive verdensdeler, i alt 62 strata. Deretter ble strataene vektet i forhold til den andel de utgjorde av den totale populasjonen (227760 personer).

3.5 Datainnsamling

Valgstyrene i de ulike kommunene fikk tilsendt lister med opplysninger om de personene som var trukket ut og som ifølge det sentrale personregisteret var bosatt der pr. 31 mai 2004. De ble så bedt om å undersøke i manntallet om disse personene hadde stemt. Dersom vedkommende likevel ikke var manntallsført i kommunen, ba vi om adresseopplysninger dersom disse fantes. I disse tilfellene, som ikke var mange, måtte det sendes liste på nytt til den kommunen der vedkommende var manntallsført.

3.6 Kontroll og revisjon

Den interne kontrollen bestod stort sett i å finne fram til personer som ikke var manntallsført i den kommunen som vi opprinnelig hadde sendt til. I noen tilfeller var også listene mangelfullt utfyldt, da måtte kommunen kontaktes.

4. Begreper, kjennemerker og grupperinger

4.1 Definisjon av begreper

Norske statsborgere med innvandrerbakgrunn: Personer med to utenlandsfødte foreldre.

Utenlandske statsborgere med stemmerett: Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert som bosatt i Norge senest 31. mai i valgåret.

4.2 Grupperinger som er brukt i tabeller

I tillegg til gruppering i verdensdeler er det brukt to andre grupperinger av landbakgrunn/statsborgerskap i tabellene:

- 1.
2. Norden : Norge, Danmark, Grønland, Finland, Færøyene, Island, Sverige.

Vest-Europa ellers unntatt Tyrkia: Belgia, Andorra, Frankrike, Gibraltar, Hellas, Irland, Italia, Malta, Nederland, Liechtenstein, Luxemburg, Monaco, Portugal, San Marino, Spania Storbritannia, Sveits, Tyskland, Østerrike, Vatikanstaten.

Øst-Europa unntatt Tyrkia: Resten av landa i Europa unntatt Tyrkia.

Nord-Amerika og Oseania: USA, Canada og alle land i Oseania.

Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia: Alle land i verdensdelene pluss Tyrkia.

2.

Vestlig: Norden, Vest-Europa unntatt Tyrkia, Nord-Amerika og Oseania.

Ikke-vestlig: Øst-Europa unntatt Tyrkia, Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia.

5. Feilkilder og usikkerhet

5.1 Utvalgsfeil

For utvalgsundersøkelser vil det være en viss usikkerhet i resultatene- en viss utvalgsvarians- som en bør ta hensyn til ved tolkning av resultatene.

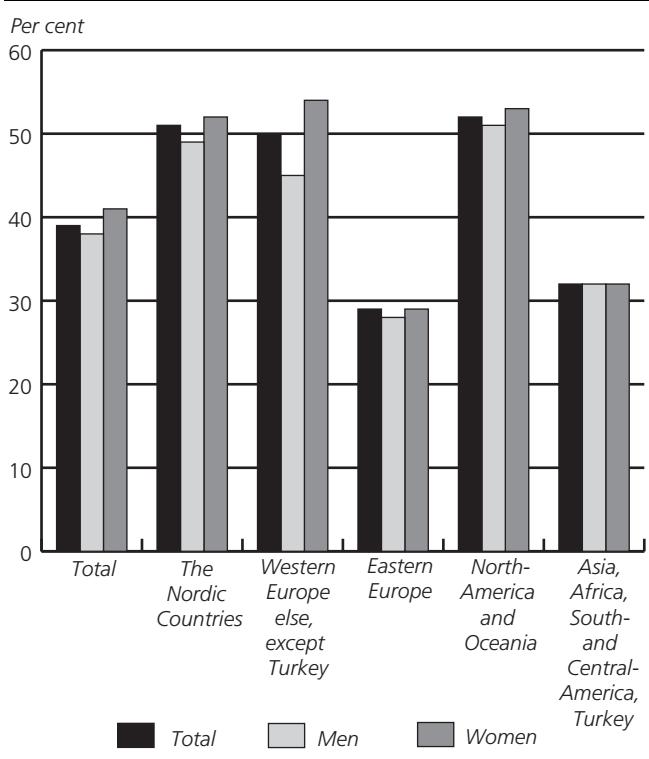
5.2 Ikke-utvalgsfeil

Generelt vil det kunne oppstå feil ved avkrysningen på listene. Dette er ikke mulig å kontrollere. Feil ved registreringen av listene kan også forekomme.

1. Main results

In the September 2003 local election, 41 per cent of Norwegian citizens with immigrant background voted. Voter turnout for foreign citizens was 34 per cent. Looking at both groups together, the voter turnout was 39 per cent. Voter turnout increases with age and duration of residence, both when the two groups are combined and separately. Furthermore, voter turnout is considerably higher among people from western countries or with western citizenship than among non-westerners. Total voter turnout in the September 2003 election was 59 per cent.

Figure 1. 2003 Municipal and County Council Election. Voter turnout among Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens with the right to vote. By country background/citizenship and gender. Per cent

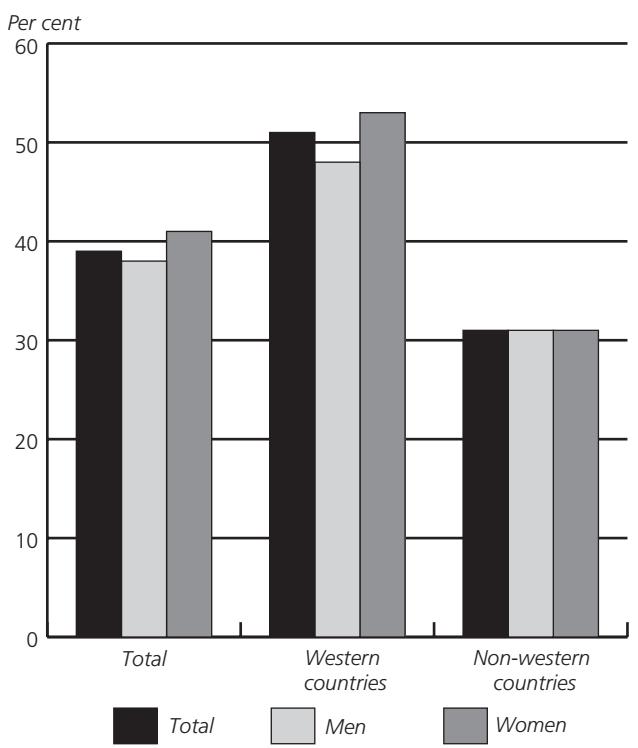

¹Persons with two foreign born parents.

Norwegian citizens with immigrant background

The electoral turnout was 64 per cent for Norwegian immigrants with western background and 36 per cent for immigrants with non-western background (Table 1). The electoral turnout for these two groups was 66 and 43 per cent respectively at the 1999 Municipal and County Council Election.(Bjørklund, Tor og Saglie, Jo; Lokalvalget i 1999 Rekordlav og rekordhøy del-takelse.Rapport 12:2000, ISF, Oslo). The decline is caused by immigrants with non-western background. To understand this reduction it is necessary to look at the distribution of age and period of residence among non-western immigrants. It is a well-known fact

Figure 2. 2003 Municipal and County Council Election. Voter turnout among Norwegian citizens with immigrant background and foreign citizens with the right to vote. By western/non-western country background/citizenship and gender. Per cent

¹Persons with two foreign born parents.

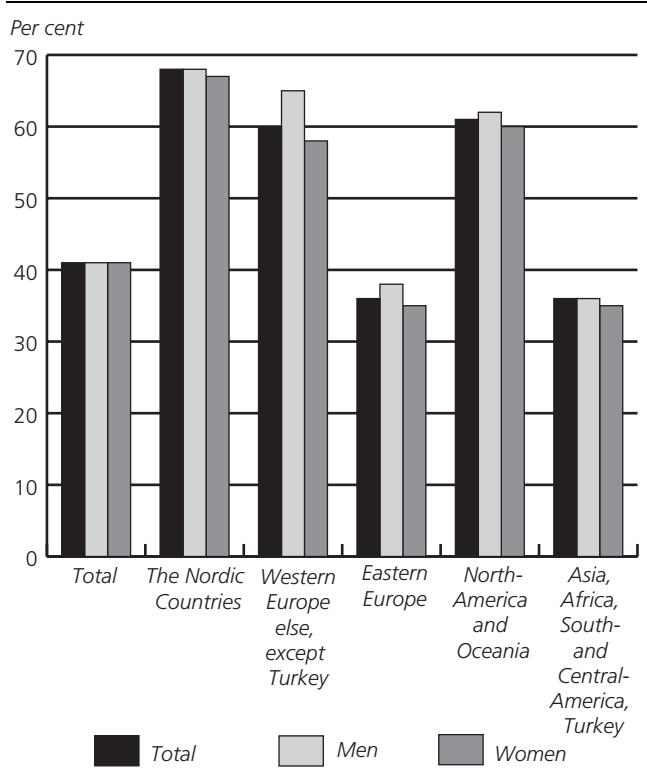
that it takes some time from a group has achieved the right to vote and to they use this right.

The highest turnout was for Norwegians with Danish background, at 73 per cent. The lowest turnout was for immigrants from Macedonia, as only 20 per cent voted. Among Pakistanis and Vietnamese, the two biggest groups of immigrants, the turnout was 40 and 30 per cent respectively. Norwegians with immigrant background from Sri Lanka had the highest turnout among non-western immigrants, at 57 per cent.

Foreign citizens

Voter turnout among foreign citizens with western citizenship was 39 per cent, whereas this figure was 25 per cent for foreign citizens with non-western citizenship. This is 8 per cent lower than in the 1999 election for non-western citizens, but stable for western citizens. German citizens had the highest turnout at 51 per cent, followed by US citizens at 46 per cent and French citizens at 45 per cent. Citizens from Serbia and Montenegro had the lowest turnout, at 17 per cent.

Figure 3. Voter turnout in the sample of Norwegian citizens with immigrant background. By country background and gender. Per cent

¹Persons with two foreign born parents.

Age and period of residence important

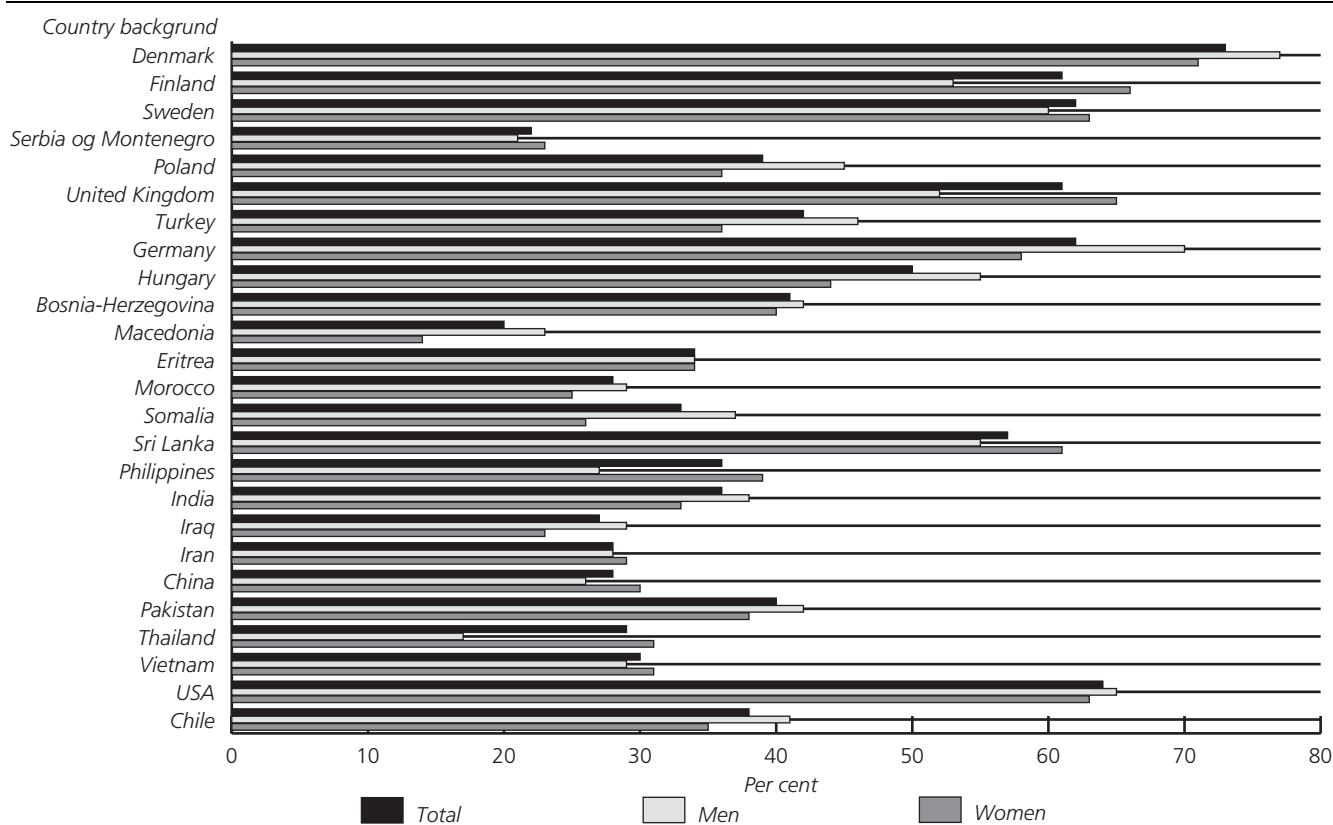
The fall in voter turnout for Norwegian citizens with immigrant background is partly related to the composition of this group. Over the last elections this group has changed character.

In the 1997 Election Survey, one third of those with the right to vote were of western immigrant background. This figure had fallen to roughly 20 per cent in 2001 and 18 per cent in 2003.

If we look at all age groups as a whole, voter turnout is markedly higher among immigrants from western countries.

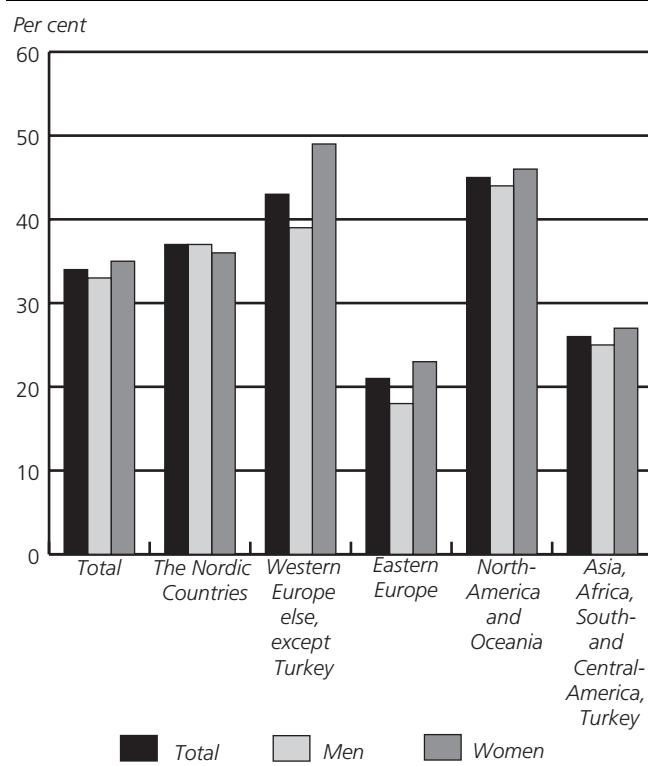
The age differences between the western and non-western group are evident. Among people with non-western background, the age composition is relatively normal, albeit with an overweight of young voters. In the group with western background there is a majority of older voters. The turnout is considerably lower among young people than in the population as a whole. Compared with the previous local election there has been a 9 per cent decline in voter turnout among immigrants, and the biggest decline has taken place among young immigrants. Among immigrants under 30 years old only 25 per cent participated in the election. This is one explanation for the low turnout in the immigrant population as a whole.

Figure 4. Voter turnout in the sample of Norwegian citizens with immigrant background. By country background and gender. Selected countries. Per cent

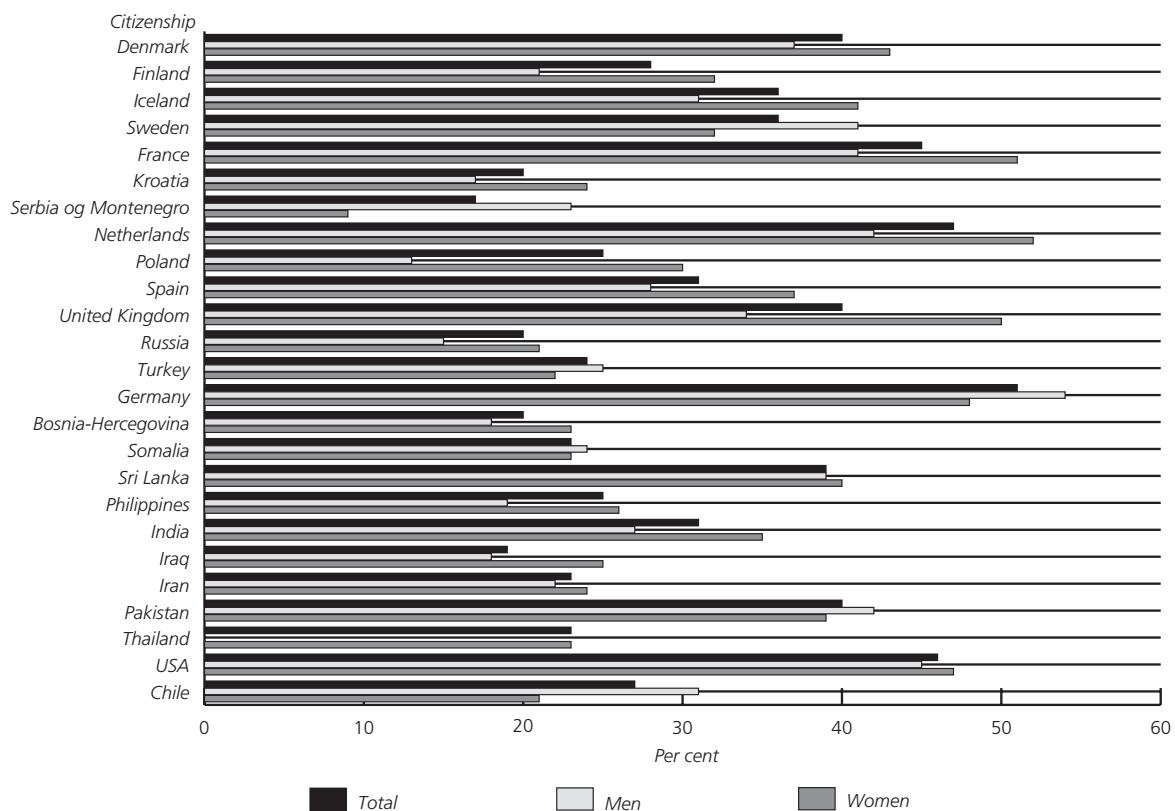
¹Persons with two foreign born parents.

Figure 5. Voter turnout in the sample of foreign citizens. By citizenship and gender. Per cent

¹Persons with two foreign born parents.

Figure 6. Voter turnout in the sample of foreign citizens. By citizenship and gender. Selected countries. Per cent

¹Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal- and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 Mai.

The age pattern among foreign citizens also differs from the age pattern among Norwegians, with a large group of young people, traditionally characterized by low voter turnout. Less than one in five young voters in this group participated in the local election last autumn. Foreign citizens also have a lower average than Norwegian citizens with immigrant background when it comes to age.

As previous election surveys show, election participation increases with period of residence. In all groups of Norwegian citizens with immigrant background, voter turnout increases with period of residence, and those with the longest residence (30 years and longer) have a 28 percentage point higher turnout than those with the shortest residence (0-9 years).

This pattern also applies to foreign citizens and period of residence, with the exception of citizens of African countries. Foreign citizens with the longest period of residence (30 years and longer) have a 29 percentage point higher turnout than those with the shortest residence (0-9 years). However, irrespective of period of residence voter turnout is considerably lower than for Norwegian citizens with immigrant background.

No longer differences between men and women

There are no gender differences in electoral participation among Norwegian citizens with immigrant background in 2003. At the last election the electoral turnout for women was 5 percentage points higher. This is probably related to the fact that the difference in residence period between men and women is becoming smaller.

A closer look at electoral turnout by western immigrants reveals huge internal differences in many country groups. Two out of three Finnish women participated in the election, but only every second man. Female immigrants from Germany, Poland and Hungary had considerably higher electoral turnout than men from their country. The participation rate in the local election for women with background from Thailand was almost twice that of men from Thailand.

There is a difference about two percent among men and women for foreign citizens in electoral participation this year. In the last elections we saw a slightly higher participation rate for women. For many countries foreign female citizens still have a higher electoral turnout than men. The electoral turnout for women from the Nordic countries is about 10 per cent higher than men from these countries.

2. Background and purpose

2.1 Purpose and history

The data are based on the Electoral Roll Survey carried out in connection with the 2003 Municipal and County Election. The survey was carried out on behalf of the Ministry of Local Government and Regional Development. The purpose is to describe immigrants' participation in elections. Similar surveys among foreign citizens have been carried out in local elections since 1987 and for Norwegian citizens with immigrant background in connection with the national elections in 1997 and 2001.

3. The production of the statistics

3.1 Scope

The purpose of the survey is to look at voting behaviour among foreign citizens with the right to vote and Norwegian citizens with immigrant background. As of 31 July 2003, 120 223 foreign citizens had the right to vote in the September election, and 109 369 Norwegian citizens with immigrant background had

the right to vote. In total, these two groups counted 229 592 people. A representative sample of the two populations will be used.

3.2 Data sources

The data sources are the electoral roll of each municipality.

3.3 Sample

A random sample would include many respondents from the largest nationalities and would not produce figures for all continents. Instead we draw a disproportional sample with a certain number of people from the largest nationalities and distribute the rest of the sample between the different continents. This is in line with the methods used in previous surveys. In practice, the nationalities are ranked according to size and placed in 32 different strata. 250 people are drawn from each of the ten largest nationality groups, and 200 are drawn from groups 11-25. From each of the seven continents 200 are drawn among the remaining nationality groups. This is done for both populations.

Table 1 Overview of the 32 strata

Stratum	Sample
Ten largest nationalities.....	10 x 250
Next 15 nationalities	15 x 200
Rest of Western Europe.....	200
Rest of Eastern Europe	200
Rest of Asia, incl. Turkey	200
Rest of Africa.....	200
Rest of North and Central America	200
Rest of South America.....	200
Oceania.....	(150) 100
Total	(6 850) 6 800

The samples were drawn based on files dated 31 July 2003. There is no correspondence between the population on the date the population was drawn and the election day. We have therefore taken not eligible respondents into account and removed people who emigrated or died in the period 31 July to 15 September from the populations and samples.

Table 2 Population, sample and not eligible respondents

	Norwegian citizens	Foreign citizens
Population.....	109 369	120 223
Number of deceased.....	117	82
Number of emigrated	197	1 436
Population without not eligible respondents	109 055	118 705
Sample.....	6 800	6 850
Number of deceased.....	8	1
Number of emigrated	15	44
Sample without not eligible respondents	6 777	6 805

In order for all nationality groups in the sample to be of the same size as in the population, they must be weighted. In order for the weights to be added up to the sample size, the weight for each stratum s becomes:

$$\text{weight}_s = \frac{N_s}{n_s} \cdot \frac{n}{N}$$

i.e. the inverse draw probability for the stratum multiplied by the sample's share of the population.

Table 3 and 4 show how the population and sample are distributed between the various nationalities and continents.

Table 3. Overview of sample, population and weights for foreign citizens with voting rights, by citizenship

	Population	Sample	Weight
Total	118 705	6 805	
Sweden.....	20 403	248	4,716
Denmark.....	16 468	246	3,838
United Kingdom.....	8 359	249	1,924
USA.....	5 913	248	1,367
Iraq.....	5 690	248	1,315
Germany.....	5 007	250	1,148
Finland.....	4 911	244	1,154
Bosnia-Herzegovina	4 815	249	1,109
Pakistan	4 022	250	0,922
Somalia	2 902	250	0,665
Iceland	2 786	193	0,828
Serbia and Montenegro	2 586	200	0,741
Netherlands.....	2 535	198	0,734
Iran.....	1 950	200	0,559
Turkey.....	1 806	200	0,518
Russia	778	200	0,510
Sri Lanka	1 695	198	0,491
Thailand	1 689	200	0,484
Chile	1 564	200	0,448
France.....	1 452	197	0,423
India	324	199	0,381
Poland	177	200	0,337
Philippines.....	039	199	0,299
Croatia.....	1 021	200	0,293
Spain	851	199	0,245
The rest of.....			
Eastern Europe	1 823	199	0,525
Western Europe except Turkey.....	3 188	198	0,923
Asia (incl. Turkey).....	3 165	199	0,912
Africa.....	3 985	198	1,154
North and Central America	1 346	198	0,390
South America.....	976	199	0,281
Oceania.....	479	149	0,184
Eastern Europe	13 200	1 248	
Western Europe except Turkey.....	65 960	2 222	
Asia (incl. Turkey).....	22 380	1 893	
Africa.....	6 887	448	
North and Central America	7 259	446	
South America.....	2 540	399	
Oceania.....	479	149	

Table 3 Overview of sample, population and weights for Norwegian citizens with immigrant background and voting rights, by country background

	Population	Sample	Weight
Total.....	109 055	6 777	
Pakistan	11 106	250	2,761
Vietnam	10 262	250	2,551
Iran	5 981	249	1,493
Bosnia-Herzegovina.....	5 867	250	1,458
Turkey.....	5 553	250	1,380
Sri Lanka	4 858	249	1,212
Denmark	4 700	247	1,182
Poland.....	3 956	247	0,995
Philippines.....	3 678	248	0,922
Sweden.....	3 326	248	0,833
Chile	3 272	200	1,017
Morocco.....	2 977	199	0,930
Germany	2 879	198	0,904
India	2 867	200	0,891
Somalia	2 686	200	0,835
Serbia and Montenegro	2 625	200	0,816
USA.....	2 042	200	0,634
Iraq	2 017	200	0,627
China	1 986	200	0,617
United Kingdom	1 861	200	0,578
Macedonia	1 436	200	0,446
Thailand	1 318	199	0,412
Eritrea	1 288	200	0,400
Hungary	1 244	198	0,390
Finland	1 080	199	0,337
The rest of:.....			
Eastern Europe.....	4 195	200	1,303
Western Europe except Turkey	3 355	198	1,053
Asia (incl. Turkey).....	3 677	199	1,148
Africa	4 546	200	1,413
North and Central America.....	1 003	199	0,313
South America.....	1 266	200	0,393
Oceania.....	148	100	0,092
Eastern Europe.....	19 323	1 295	
Western Europe except Turkey	17 201	1 290	
Asia (incl. Turkey).....	53 303	2 494	
Africa	11 497	799	
North and Central America.....	3 045	399	
South America.....	4 538	400	
Oceania.....	148	100	

3.4 Combined voter turnout

The groups were joined together in order to calculate combined voter turnout. The sample (13 582 people) was then grouped in strata in such a way that all nationalities with at least 30 people were grouped into individual strata (55 nationalities) while the remaining were grouped on their respective continent, 62 strata in total. Finally, each stratum was weighted in accordance with their share of the total population (227 760 people).

3.5 Data collection

The election committee of the relevant municipalities received lists with information about the individuals selected to take part in the survey and who, according to the central population register, were resident in the municipality as of 31 May 2004. The election committees were asked to find out, via the electoral roll, whether these persons had voted. If, however, it turned out that a person was not listed on the electoral roll, we asked for any available address information. In such cases, of which there were few, a new list was sent to the correct municipality.

3.6 Control and revision

The internal control consisted of identifying persons who were not on the electoral roll in the municipality that had been contacted in the first instance. In some cases the lists lacked important information, and the municipalities had to be contacted.

Liechtenstein, Luxembourg, Monaco, Portugal, San Marino, Spain, United Kingdom, Switzerland, Germany, Austria, Vatican City.

Eastern Europe except Turkey: The remaining countries of Europe except Turkey.

North America and Oceania: USA, Canada and all the countries in Oceania.

Asia, Africa, South and Central America, Turkey: All countries on the continents plus Turkey.

2.

Western: the Nordic Countries, Western Europe except Turkey, North America and Oceania.

Non-western: Eastern Europe except Turkey, Asia, Africa, South and Central America, Turkey.

4. Terms, variables and classifications

4.1 Definition of the main terms

Norwegian citizens with immigrant background:
Persons whose both parents were born abroad.

Foreign citizens with voting rights: A foreign citizen has the right to vote in local elections if he or she has been listed as resident in the population register for a minimum of three years on the election day or is a citizen of another Nordic country and has been listed as a resident in the Norwegian population register since 31 May in the election year. In addition, foreign citizens must fulfil the same, general rules as Norwegian citizens.

4.2 Classifications used in the tables

In addition to the classification into continents, two additional classifications of country background/citizenship have been used in the table:

1.

The Nordic countries: Norway, Denmark, Greenland, Finland, the Faeroe Islands, Iceland, Sweden.
Western Europe except Turkey: Belgium, Andorra, Gibraltar, Greece, Ireland, Italy, Malta, Netherlands,

5. Sources of error and uncertainty

5.1 Sampling errors

Sample surveys contain some uncertainty in the form of sampling variance that should be taken into account when interpreting the results of such surveys.

5.2 Non-sampling errors

There is always a risk of errors when checking off the lists. Such errors are almost impossible to detect. Errors related to the registration of the lists may also occur.

1. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹, etter landbakgrunn og kjønn.
Municipal- and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹, by country background and sex.

Landbakgrunn ² Country background ²	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ Norwegian citizens with immigrant background ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	41	41	41	6 777	3 167	3 610	109 055	54 428	54 627
Europa Europe.....	49	49	48	2 835	1 245	1 590	42 077	18 939	23 138
Afrika Africa.....	32	33	30	799	484	315	11 497	6 957	4 540
Asia	36	36	36	2 244	1 079	1 165	47 750	25 083	22 667
Nord- og Mellom Amerika North and Central America.....	58	59	57	399	155	244	3 045	1 174	1 871
Sør-Amerika South America	40	40	39	400	167	233	4 538	2 223	2 315
Oseania Oceania	44	46	43	100	37	63	148	52	96
Norden The Nordic Countries	68	68	67	731	279	452	9 665	3 726	5 939
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey.	60	65	58	559	203	356	7 536	3 225	4 311
Øst-Europa Eastern Europe	36	38	35	1 295	614	681	19 323	8 975	10 348
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania	61	62	60	355	130	225	2 493	944	1 549
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	36	36	35	3 837	1 941	1 896	70 038	37 558	32 480
Vestlige land Western countries....	64	66	63	1 645	612	1 033	19 694	7 895	11 799
Ikke-vestlige land Non-western countries	36	37	35	5 132	2 555	2 577	89 361	46 533	42 828
Utvalgte land Selected countries									
Danmark Denmark.....	73	77	71	247	99	148	4 700	1 976	2 724
Finland.....	61	53	66	199	81	118	1 080	391	689
Sverige Sweden	62	60	63	248	78	170	3 326	1 132	2 194
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	22	21	23	200	111	89	2 625	1 411	1 214
Polen Poland.....	39	45	36	247	78	169	3 956	1 346	2 610
Storbritannia United Kingdom.....	61	52	65	200	67	133	1 861	669	1 192
Tyrkia Turkey	42	46	36	250	149	101	5 553	3 013	2 540
Tyskland Germany	62	70	58	198	69	129	2 879	1 090	1 789
Ungarn Hungary.....	50	55	44	198	101	97	1 244	718	526
Bosnia-Hercegovina	41	42	40	250	127	123	5 867	2 932	2 935
Makedonia Macedonia	20	23	14	200	120	80	1 436	853	583
Eritrea	34	34	34	200	111	89	1 288	747	541
Marokko Morocco	28	29	25	199	123	76	2 977	1 883	1 094
Somalia	33	37	26	200	131	69	2 686	1 536	1 150
Sri Lanka	57	55	61	249	151	98	4 858	3 089	1 769
Filippinene Philippines	36	27	39	248	48	200	3 678	884	2 794
India	36	38	33	200	107	93	2 867	1 563	1 304
Irak Iraq	27	29	23	200	123	77	2 017	1 264	753
Iran	28	28	29	249	151	98	5 981	3 640	2 341
Kina China	28	26	30	200	103	97	1 986	937	1 049
Pakistan	40	42	38	250	139	111	11 106	6 236	4 870
Thailand	29	17	31	199	30	169	1 318	200	1 118
Vietnam	30	29	31	250	133	117	10 262	5 388	4 874
USA	64	65	63	200	76	124	2 042	781	1 261
Chile	38	41	35	200	90	110	3 272	1 725	1 547

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre Persons with two foreign born parents. ² Eget, mors eller fars fødeland Own, mother's or father's country of birth.

2. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹, etter kjønn og alder
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹, by age and sex

Alder Age	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ Norwegian citizens with immigrant background ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	41	41	41	6 777	3 167	3 610	109 055	54 428	54 627
18-21 år years.....	25	29	22	470	212	258	8 637	4 367	4 270
22-25 år "	25	24	25	412	222	190	7 798	3 914	3 884
26-29 år "	21	17	24	386	180	206	7 079	3 333	3 746
30-39 år 3 "	36	34	38	1 450	695	755	25 268	12 758	12 510
40-49 år 4 "	44	44	43	1 575	773	802	25 899	13 774	12 125
50-59 år "	51	50	51	1 058	528	530	16 166	8 647	7 519
60 år og over 60 years and more	58	61	57	1 426	557	869	18 208	7 635	10 573

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents.

3. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹, etter kjønn og botid

Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹, by years of residence and sex

Botid Years of residence	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ Norwegian citizens with immigrant background ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	41	41	41	6 777	3 167	3 610	109 055	54 428	54 627
0-9 år years.....	36	36	37	988	392	596	16 748	6 746	10 002
10-19 år "	32	34	31	2 783	1 409	1 374	48 596	26 126	22 470
20-29 år "	40	40	41	1 203	625	578	21 978	11 869	10 109
30 år og over 30 years and more	64	63	64	1 803	741	1 062	21 733	9 687	12 046

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents.

4. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹, etter landbakgrunn og botid
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹, by country background and years of residence

Landbakgrunn ² Country background ²	Valgdeltakelse i prosent. Botid Electoral turnout in percent. Years of residence					Personer med stemmerett i utvalget. Botid Persons entitled to vote in the sample. Years of residence					Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ . Botid Norwegian citizens with immigrant background ¹ . Years of residence				
	I alt Total	0-9 years	10-19 år years	20-29 år years	30 år og over 30 years and more	I alt Total	0-9 års years	10-19 år years	20-29 år years	30 år og over 30 years and more	I alt Total	0-9 års years	10-19 år years	20-29 år years	30 år og over 30 years and more
I alt Total.....	41	36	32	40	64	6 777	988	2 783	1 203	1 803	109 055	16 748	48 596	21 978	21 733
Europa Europe.....	49	37	34	45	65	2 835	453	665	404	1 313	42 077	8 693	10 564	6 345	16 475
Afrika Africa.....	32	29	28	39	46	799	123	493	143	40	11 497	2 056	6 539	2 099	803
Asia	36	39	33	38	58	2 244	340	1 326	484	94	47 750	5 493	28 156	12 202	1 899
Nord- og Mellom Amerika North and Central America	58	36	37	49	65	399	35	70	39	255	3 045	234	355	274	2 182
Sør-Amerika South America	40	31	34	46	67	400	28	223	106	43	4 538	259	2 972	1 019	288
Oseania Oceania	44	:	:	48	47	100	9	6	27	58	148	13	10	39	86
Norden The Nordic Countries. .	68	48	66	60	70	731	29	49	94	559	9 665	280	619	1 239	7 527
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey	60	:	48	37	65	559	12	41	71	435	7 536	243	555	1 135	5 603
Øst-Europa Eastern Europe.....	36	35	24	49	55	1 295	384	444	156	311	19 323	7 528	6 589	2 069	3 137
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania....	61	:	:	57	64	355	14	16	42	283	2 493	93	80	167	2 153
Asia,Afrika,Sør- og Mellom- Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey.....	36	37	33	38	55	3 837	549	2 233	840	215	70 038	8 604	40 753	17 368	3 313
Vestlige land Western countries.....	64	51	55	49	67	1 645	55	106	207	1 277	19 694	616	1 254	2 541	15 283
Ikke-vestlige land Non-western countries	36	36	32	40	55	5 132	933	2 677	996	526	89 361	16 132	47 342	19 437	6 450
Utvalgte land Selected countries															
Danmark Denmark.....	73	:	:	:	72	247	2	14	19	212	4 700	44	208	492	3 956
Finland.....	61	:	:	50	67	199	8	18	44	129	1 080	37	87	269	687
Sverige Sweden	62	:	:	:	66	248	18	13	24	193	3 326	181	267	366	2 512
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	22	20	11	:	200	89	79	17	15	2 625	983	1 161	225	256	
Polen Poland.....	39	24	31	48	65	247	25	131	54	37	3 956	418	2 143	823	572
Storbritannia United Kingdom	61	:	:	:	66	200	3	10	20	167	1 861	35	90	229	1 507
Tyrkia Turkey	42	43	46	35	:	250	28	131	83	8	5 553	642	2 801	1 902	208
Tyskland Germany	62	:	:	:	65	198	5	18	16	159	2 879	98	171	323	2 287
Ungarn Hungary.....	50	.	:	:	53	198	-	19	19	160	1 244	4	119	149	972
Bosnia-Hercegovina	41	41	32	:	250	192	44	6	8	5 867	4 815	853	82	117	
Makedonia Macedonia	20	:	11	36	35	200	14	115	31	40	1 436	85	853	267	231
Eritrea	34	:	34	31	:	200	21	152	26	1	1 288	122	979	182	5
Marokko Morocco	28	:	28	33	:	199	24	97	67	11	2 977	348	1 385	932	312
Somalia Somalia	33	31	34	:	200	55	142	3	-	2 686	876	1 778	23	9	
Sri Lanka	57	69	54	:	249	35	199	13	2	4 858	712	3 821	295	30	
Filippinene Philippines	36	37	38	31	:	248	41	146	58	3	3 678	579	2 154	852	93
India	36	:	33	36	:	200	13	70	102	15	2 867	170	1 112	1 354	231
Irak Iraq	27	26	27	:	200	80	114	2	4	2 017	781	1 207	13	16	
Iran	28	39	26	:	249	33	208	7	1	5 981	711	5 142	97	31	
Kina China	28	26	18	19	85	200	27	121	26	26	1 986	232	1 227	289	238
Pakistan	40	:	36	40	:	250	11	93	127	19	11 106	581	4 233	5 412	880
Thailand	29	33	22	38	:	199	54	107	32	6	1 318	369	754	185	10
Vietnam	30	:	26	38	:	250	19	151	79	1	10 262	870	6 353	3 026	13
USA	64	:	:	:	67	200	4	9	12	175	2 042	63	53	113	1 813
Chile	38	:	34	46	:	200	4	144	46	6	3 272	87	2 468	650	67

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents. ² Eget, mors eller fars fødeland. Own, mother's or father's country of birth.

5. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹, etter fylke og kjønn

Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹, by county and sex

Fylke County	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ Norwegian citizens with immigrant background ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	41	41	41	6 777	3 167	3 610	109 055	54 428	54 627
01 Østfold.....	38	35	41	449	202	247	6 788	3 297	3 491
02 Akershus	44	45	42	842	371	471	13 348	6 412	6 936
03 Oslo	42	41	43	2 372	1 269	1 103	41 222	22 196	19 026
04 Hedmark	30	25	33	140	56	84	2 200	1 013	1 187
05 Oppland	42	56	35	115	42	73	1 879	900	979
06 Buskerud	38	39	36	411	176	235	6 556	3 191	3 365
07 Vestfold	46	47	45	332	152	180	4 498	2 033	2 465
08 Telemark	37	37	37	185	88	97	2 891	1 379	1 512
09 Aust-Agder	50	53	47	111	42	69	1 649	745	904
10 Vest-Agder.....	39	36	43	214	93	121	3 890	1 886	2 004
11 Rogaland	37	31	42	441	197	244	7 093	3 471	3 622
12 Hordaland	45	45	45	414	164	250	6 812	3 351	3 461
14 Sogn og Fjordane	35	47	27	71	27	44	893	389	504
15 Møre og Romsdal	40	31	47	146	58	88	2 010	885	1 125
16 Sør-Trøndelag	39	42	37	229	93	136	3 436	1 622	1 814
17 Nord-Trøndelag	35	41	29	55	25	30	755	318	437
18 Nordland	37	50	25	99	46	53	1 342	590	752
19 Troms	44	49	39	87	43	44	1 079	476	603
20 Finnmark	48	:	42	64	23	41	714	274	440

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents.

6. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹, etter landbakgrunn og alder
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹, by country background and age

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents. ² Eget, mors eller fars fødeland. Own, mother's or father's country of birth.

² Eget, mors eller fars fødeland. Own, mother's or father's country of birth.

**7. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹. Landsdel/sentralitet/kommunestørrelse og kjønn
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹. Part of the country/centrality/size of municipality**

Landsdel/sentralitet/kommunestørrelse Part of the country/Centrality/ Size of municipality	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ Norwegian citizens with immigrant background ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	41	41	41	6 777	3 167	3 610	109 055	54 428	54 627
Landsdel Part of the country									
1 Oslo og Akershus Oslo and Akershus	42	42	43	3 214	1 640	1 574	54 570	28 608	25 962
2 Hedmark og Oppland Hedmark and Oppland	35	37	34	255	98	157	4 079	1 913	2 166
3 Sør-Østlandet South Eastern Norway	40	39	40	1 377	618	759	20 733	9 900	10 833
4 Agder og Rogaland Agder and Rogaland	39	35	43	766	332	434	12 632	6 102	6 530
5 Vestlandet Western Norway	43	42	43	631	249	382	9 715	4 625	5 090
6 Trøndelag Trøndelag	39	42	35	284	118	166	4 191	1 940	2 251
7 Nord-Norge Nord-Norge	42	51	34	250	112	138	3 135	1 340	1 795
Sentralitet² Centrality²									
Minst sentrale kommuner Less central municipalities	43	47	41	340	127	213	4 221	1 651	2 570
Mindre sentrale kommuner Less remote municipalities	37	43	32	207	78	129	2 939	1 269	1 670
Noe sentrale kommuner Fairly central municipalities	40	39	41	1 214	544	670	17 445	8 236	9 209
Mest sentrale kommuner Central municipalities	41	41	42	5 016	2 418	2 598	84 450	43 272	41 178
Kommunestørrelse. Folke- mengde 1.1.2003 Size of municipality. Population									
1 January 2003									
-2 000 -	60	:	60	64	19	45	724	265	459
2 000 - 4 999	46	46	47	243	74	169	3 463	1 400	2 063
5 000 - 9 999	47	52	43	431	176	255	6 072	2 613	3 459
10 000-19 999	38	42	34	715	308	407	11 063	5 186	5 877
20 000-49 999	40	38	42	1 293	588	705	19 519	9 374	10 145
50 000 og over and more.....	41	40	42	4 031	2 002	2 029	68 214	35 590	32 624

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents. ² Se Standard for kommuneklassifisering 1994. See Standard Classification of Municipalities 1994.

8. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter statsborgerskap og kjønn
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote¹, by citizenship and sex

Statsborgerskap Citizenship	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ Foreign citizens entitled to vote ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	34	33	35	6 805	3 244	3 561	118 705	59 056	59 649
Europa Europe.....	35	35	36	3 670	1 785	1 885	80 966	40 739	40 227
Afrika Africa.....	22	23	20	448	260	188	6 887	3 743	3 144
Asia Asia.....	28	25	30	1 693	702	991	20 574	9 769	10 805
Nord- og Mellom Amerika North and Central America	44	44	44	446	209	237	7 259	3 318	3 941
Sør-Amerika South America.....	30	31	28	399	201	198	2 540	1 223	1 317
Oseania Oceania	42	39	45	149	87	62	479	264	215
Norden The Nordic Countries.....	37	37	36	931	427	504	44 568	22 069	22 499
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey.....	43	39	49	1 291	741	550	21 392	12 021	9 371
Øst-Europa Eastern Europe	21	18	23	1 248	509	739	13 200	5 570	7 630
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania	45	44	46	522	275	247	7 222	3 411	3 811
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	26	25	27	2 813	1 292	1 521	32 323	15 985	16 338
Vestlige land Western countries.....	39	39	40	2 744	1 443	1 301	73 182	37 501	35 681
Ikke-vestlige land Non-western countries	25	23	26	4 061	1 801	2 260	45 523	21 555	23 968
Utvalgte land Selected countries									
Danmark Denmark.....	40	37	43	246	135	111	16 468	8 652	7 816
Finland.....	28	21	32	244	80	164	4 911	1 962	2 949
Island Iceland.....	36	31	41	193	91	102	2 786	1 407	1 379
Sverige Sweden.....	36	41	32	248	121	127	20 403	10 048	10 355
Frankrike France.....	45	41	51	197	117	80	1 452	818	634
Kroatia Croatia.....	20	17	24	200	113	87	1 021	556	465
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	17	23	9	200	103	97	2 586	1 362	1 224
Nederland Netherlands	47	42	52	198	108	90	2 535	1 356	1 179
Polen Poland	25	13	30	200	63	137	1 177	349	828
Spania Spain	31	28	37	199	120	79	851	509	342
Storbritannia United Kingdom	40	34	50	249	158	91	8 359	5 090	3 269
Russland Russia	20	15	21	200	41	159	1 778	419	1 359
Tyrkia Turkey	24	25	22	200	108	92	1 806	1 079	727
Tyskland Germany	51	54	48	250	129	121	5 007	2 451	2 556
Bosnia-Hercegovina Bosnia-Herzegovina ..	20	18	23	249	125	124	4 815	2 402	2 413
Somalia	23	24	23	250	140	110	2 902	1 568	1 334
Sri Lanka	39	39	40	198	57	141	1 695	485	1 210
Filippinene Philippines	25	19	26	199	36	163	1 039	161	878
India	31	27	35	199	102	97	1 324	562	762
Irak Iraq	19	18	25	248	199	49	5 690	4 305	1 385
Iran	23	22	24	200	107	93	1 950	1 007	943
Pakistan	40	42	39	250	112	138	4 022	1 781	2 241
Thailand	23	:	23	200	12	188	1 689	152	1 537
USA	46	45	47	248	129	119	5 913	2 752	3 161
Chile	27	31	21	200	112	88	1 564	878	686

¹ Utlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert som bosatt i Norge senest 31. mai. Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.

9. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter kjønn og alder
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote¹, by age and sex

Alder Age	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ Foreign citizens entitled to vote ¹		
	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	34	33	35	6 805	3 244	3 561	118 705	59 056	59 649
18-21 år years.....	19	22	16	368	187	181	5 391	2 869	2 522
22-25 år "	18	14	22	477	230	247	8 304	3 857	4 447
26-29 år "	19	18	20	712	309	403	12 381	5 911	6 470
30-39 år "	30	30	30	2 258	1 047	1 211	35 573	17 844	17 729
40-49 år "	40	35	45	1 521	743	778	26 221	13 720	12 501
50-59 år "	43	45	41	830	443	387	16 612	8 782	7 830
60 år og over years and more....	45	45	46	639	285	354	14 223	6 073	8 150

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistert som bosatt i Norge senest 31. mai. *Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.*

10. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter kjønn og botid
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote¹, by years of residence and sex

Botid Years of residence	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ Foreign citizens entitled to vote ¹		
	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	34	33	35	6 805	3 244	3 561	118 705	59 056	59 649
0-9 år years.....	24	25	23	4 092	1 863	2 229	63 126	31 488	31 638
10-19 år "	39	35	43	1 298	634	664	21 255	10 805	10 450
20-29 år "	45	41	48	734	405	329	16 039	8 211	7 828
30 år og over years and more.....	53	52	55	642	320	322	16 640	7 628	9 012
Uoppgett Unknown	13	:	:	39	22	17	1 645	924	721

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistert som bosatt i Norge senest 31. mai. *Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.*

11. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter statsborgerskap og botid
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizen entitled to vote¹, by citizenship and years of residence

Statsborgerskap Citizenship	Valgdeltakelse i prosent. Botid Electoral turnout in per cent. Years of residence					Personer med stemmerett i utvalget. Botid Persons entitled to vote in the sample. Years of residence					Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ . Botid Foreign citizens entitled to vote ¹ . Years of residence							
	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	og over 30 years and more	Uopp- gitt Unknown	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	og over 30 years and more	Uopp- gitt Unknown	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	og over 30 years and more	Uopp- gitt Unknown
I alt Total.....	34	24	39	45	53	13	6 805	4 092	1 298	734	642	39	118 705	63 126	21 255	16 039	16 640	1 645
Europa Europe....	35	23	42	46	55	13	3 670	2 102	618	466	446	38	80 966	38 947	14 290	12 452	13 659	1 618
Afrika Africa....	22	22	21	:	:	:	448	398	39	8	2	1	6 887	5 908	1 748	1 175	45	11
Asia	28	25	28	40	:	1	1 693	1 210	331	131	21	-	20 574	15 222	3 410	1 638	289	15
Nord- og Mellom Amerika North and Central America.....	44	34	51	45	47	.	446	142	95	75	134	-	7 259	1 896	1 364	1 480	2 518	1
Sør-Amerika South America ...	30	30	31	25	:	.	399	183	181	27	8	-	2 540	965	1 344	198	33	-
Oseania Oceania .	42	33	38	56	48	.	149	57	34	27	31	-	479	188	99	96	96	-
Norden The Nordic Countries.....	37	21	43	47	56	14	931	406	178	158	156	33	44 568	18 795	8 362	7 141	8 674	1 596
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey.....	43	34	45	44	54	:	1 291	463	284	266	277	1	21 392	6 938	4 668	4 938	4 840	8
Øst-Europa Eastern Europe ...	21	21	21	:	:	:	1 248	1 104	118	15	9	2	13 200	11 939	974	164	112	11
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania.....	45	38	52	45	46	.	522	143	115	101	163	-	7 222	1 677	1 395	1 546	2 603	1
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey ..	26	25	27	37	44	:	2 813	1 976	603	194	37	3	32 323	23 777	5 856	2 250	411	29
Vestlige land Western countries.	39	25	45	46	54	14	2 744	1 012	577	525	596	34	73 182	27 410	14 425	13 625	16 117	1 605
Ikke-vestlige land Non-western countries.....	25	23	26	37	37	:	4 061	3 080	721	209	46	5	45 523	35 716	6 830	2 414	523	40
Utvalgte land Selected countries																		
Danmark																		
Denmark.....	40	19	42	45	54	:	246	53	60	56	69	8	16 468	4 206	3 355	3 195	5 271	441
Finland																		
Finland.....	28	20	38	43	:	:	244	139	34	42	16	13	4 911	2 431	771	880	540	289
Island Iceland	36	23	47	47	:	:	193	86	47	32	22	6	2 786	1 331	576	531	280	68
Sverige Sweden ..	36	21	46	54	59	:	248	128	37	28	49	6	20 403	10 827	3 660	2 535	2 583	798
Frankrike France ..	45	37	46	50	58	.	197	86	33	42	36	-	1 452	644	313	281	214	-
Kroatia Croatia ..	20	20	:	.	.	.	200	195	5	-	-	-	1 021	986	26	5	4	-
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro ..	17	19	:	:	:	.	200	168	22	7	3	-	2 586	2 108	310	93	71	4
Nederland																		
Nederland.....	47	43	52	47	44	.	198	60	46	60	32	-	2 535	835	562	600	538	-
Polen Poland ..	25	26	22	:	:	.	200	128	65	5	2	-	1 177	694	420	50	13	-
Spania Spain ..	31	31	28	26	44	:	199	74	51	39	34	1	851	323	218	185	124	1
Storbritannia																		
United Kingdom ..	40	26	38	38	52	.	249	53	56	63	77	-	8 359	1 998	1 846	2 384	2 129	2
Russland Russia ..	20	20	:	.	.	.	200	196	4	-	-	-	1 778	1 752	25	-	-	1

11. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter statsborgerskap og botid
(forts.). *Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizen entitled to vote¹, by citizenship and years of residence*

Statsborgerskap Citizenship	Valgdeltakelse i prosent. Botid Electoral turnout in per cent. Years of residence								Personer med stemmerett i utvalget. Botid Persons entitled to vote in the sample. Years of residence								Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ . Botid Foreign citizens entitled to vote ¹ . Years of residence								
	30 år og over 30 years and more				Uopp- gitt Un- known				30 år og over 30 years and more				Uopp- gitt Un- known				30 år og over 30 years and more				Uopp- gitt Un- known				
	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	I alt Total	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	I alt Total	0-9 år years			
Tyrkia Turkey	24	23	21	33	:	:	200	129	38	27	4	2	1 806	1 275	286	209	33	3							
Tyskland Germany.....	51	39	65	54	62	.	250	110	54	39	47	-	5 007	2 059	1 030	892	1 025	1							
Bosnia-Hercegovina	20	20	.	.	.	:	249	247	-	-	-	2	4 815	4 781	28	-	-	6							
Somalia	23	24	:	.	.	:	250	243	6	-	-	1	2 902	2 793	104	-	-	5							
Sri Lanka	39	44	26	:	.	:	198	141	54	3	-	-	1 695	1 295	372	26	2	-							
Filippinene Philippines	25	26	19	:	.	:	199	161	36	2	-	-	1 039	831	183	24	-	1							
India	31	29	37	27	:	:	199	91	62	44	2	-	1 324	545	425	326	28	-							
Irak Iraq	19	19	:	.	.	:	248	246	2	-	-	-	5 690	5 641	38	2	-	9							
Iran	23	25	:	.	.	:	200	181	19	-	-	-	1 950	1 735	209	4	-	2							
Pakistan	40	38	37	46	:	:	250	98	68	68	16	-	4 022	1 632	1 152	1 033	203	2							
Thailand	23	25	18	.	.	:	200	150	50	-	-	-	1 689	1 234	413	39	3	-							
USA	46	41	54	45	45	:	248	51	48	49	100	-	5 913	1 216	1 134	1 292	2 270	1							
Chile	27	27	27	:	:	:	200	45	133	19	3	-	1 564	297	1 121	133	13	-							

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistert som bosatt i Norge senest 31. mai. Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.

12. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter fylke og kjønn

Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote¹, by county and sex

Fylke County	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ Foreign citizens entitled to vote ¹		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	34	33	35	6 805	3 244	3 561	118 705	59 056	59 649
01 Østfold.....	30	29	31	336	167	169	6 257	3 197	3 060
02 Akershus	35	34	36	779	353	426	16 127	7 536	8 591
03 Oslo	37	34	39	2 007	988	1 019	33 126	16 344	16 782
04 Hedmark	31	33	29	149	76	73	3 028	1 454	1 574
05 Oppland	40	33	48	153	77	76	2 756	1 348	1 408
06 Buskerud	29	24	33	405	201	204	6 753	3 406	3 347
07 Vestfold	44	43	46	242	113	129	4 791	2 329	2 462
08 Telemark	36	46	20	208	101	107	3 304	1 672	1 632
09 Aust-Agder	25	25	25	94	46	48	2 092	1 066	1 026
10 Vest-Agder	33	38	28	245	119	126	4 301	2 196	2 105
11 Rogaland	31	28	35	527	253	274	9 273	5 097	4 176
12 Hordaland	33	31	35	580	280	300	8 714	4 520	4 194
14 Sogn og Fjordane	40	38	43	77	39	38	1 463	762	701
15 Møre og Romsdal	20	20	21	195	72	123	3 421	1 693	1 728
16 Sør-Trøndelag	28	28	28	257	118	139	4 461	2 233	2 228
17 Nord-Trøndelag	26	24	29	70	34	36	1 220	606	614
18 Nordland	37	43	30	190	83	107	2 961	1 470	1 491
19 Troms	34	43	24	176	87	89	2 727	1 336	1 391
20 Finnmark	26	17	30	115	37	78	1 930	791	1 139

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistert som bosatt i Norge senest 31. mai. Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.

13. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹, etter statsborgerskap og alder
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote¹, by country background and age

Statsborgerskap Citizenship	Valgdeltakelse i prosent. Alder Electoral turnout in per cent. Age						Personer med stemmerett i utvalget. Alder Persons entitled to vote in the sample. Age						Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ . Alder Foreign citizens entitled to vote ¹ . Age					
	60 år			60 år			60 år			60 år			60 år					
	I alt	18-25 år	26-39 år	40-59 og over 60 år	I alt	18-25 years	26-39 years	40-59 years	og over 60 years	I alt	18-25 years	26-39 years	40-59 years	og over 60 years				
	Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	years and over	Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	years and over				
I alt Total.	34	19	27	41	45	6 805	845	2 970	2 351	639	118 705	13 695	47 954	42 833	14 223			
Europa Europe	35	20	28	41	48	3 670	403	1 441	1 416	410	80 966	8 144	30 191	31 690	10 941			
Afrika Africa	22	16	21	31	:	448	107	243	90	8	6 887	1 575	3 853	1 319	140			
Asia	28	17	26	36	29	1 693	256	903	447	87	20 574	3 342	10 666	5 465	1 101			
Nord- og Mellom-Amerika North and Central America	44	:	37	54	40	446	22	157	179	88	7 259	278	2 047	3 099	1 835			
Sør-Amerika South America	30	12	29	38	:	399	52	176	147	24	2 540	339	1 029	1 031	141			
Oseania Oceania	42	:	44	44	:	149	5	50	72	22	479	17	168	229	65			
Norden The Nordic Countries	37	24	24	44	56	931	99	339	390	103	44 568	4 598	16 888	17 215	5 867			
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey	43	17	42	44	50	1 291	51	444	610	186	21 392	898	6 943	10 193	3 358			
Øst-Europa Eastern Europe	21	12	23	25	18	1 248	206	548	387	107	13 200	2 222	5 309	4 041	1 628			
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania	45	:	42	53	39	522	20	158	234	110	7 222	229	1 891	3 210	1 892			
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	26	17	25	36	24	2 813	469	1 481	730	133	32 323	5 748	16 923	8 174	1 478			
Vestlige land Western countries	39	23	30	45	52	2 744	170	941	1 234	399	73 182	5 725	25 722	30 618	11 117			
Ikke-vestlige land Non-western countries	25	15	24	32	21	4 061	675	2 029	1 117	240	45 523	7 970	22 232	12 215	3 106			
Utvalgte land Selected countries																		
Danmark Denmark	40	:	27	39	65	246	19	79	105	43	16 468	1 245	5 552	6 563	3 108			
Finland	28	28	23	32	:	244	29	97	104	14	4 911	484	1 833	2 183	411			
Island Iceland	36	:	25	51	:	193	18	81	85	9	2 786	413	1 053	1 150	170			
Sverige Sweden	36	15	22	50	49	248	33	82	96	37	20 403	2 456	8 450	7 319	2 178			
Frankrike France	45	:	41	54	:	197	7	84	84	22	1 452	51	644	628	129			
Kroatia Croatia	20	:	19	27	:	200	25	95	73	7	1 021	150	481	360	30			
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	17	8	18	22	:	200	38	96	49	17	2 586	499	1 198	676	213			
Nederland Netherlands	47	:	42	48	:	198	12	50	113	23	2 535	149	758	1 321	307			
Polen Poland	25	21	25	25	:	200	28	83	81	8	1 177	143	508	459	67			
Spania Spain	31	:	28	35	:	199	7	79	96	17	851	29	342	400	80			
Storbritannia United Kingdom	40	:	39	38	47	249	6	64	126	53	8 359	347	2 401	4 160	1 451			
Russland Russia	20	8	22	25	:	200	39	100	52	9	1 778	354	848	509	67			
Tyrkia Turkey	24	19	25	38	:	200	47	110	29	14	1 806	426	1 051	241	88			
Tyskland Germany	51	:	53	55	47	250	10	96	108	36	5 007	210	1 714	2 223	860			
Bosnia-Hercegovina	20	15	21	22	20	249	47	61	86	55	4 815	789	1 192	1 660	1 174			
Somalia Somalia	23	15	27	26	:	250	74	129	42	5	2 902	830	1 526	467	79			
Sri Lanka Sri Lanka	39	31	41	47	:	198	29	111	47	11	1 695	267	986	338	104			
Filippinene Philippines	25	:	27	24	:	199	24	132	41	2	1 039	124	649	245	21			
India	31	:	32	40	:	199	25	90	63	21	1 324	130	591	481	122			
Irak Iraq	19	12	16	29	:	248	43	142	55	8	5 690	1 002	3 345	1 185	158			
Iran	23	20	25	22	:	200	45	92	51	12	1 950	419	880	514	137			
Pakistan	40	28	38	52	:	250	39	109	82	20	4 022	660	1 755	1 229	378			
Thailand	23	16	20	36	:	200	32	125	42	1	1 689	229	942	500	18			
USA	46	:	42	56	37	248	7	71	100	70	5 913	171	1 457	2 601	1 684			
Chile	27	:	27	34	:	200	23	66	92	19	1 564	215	503	731	115			

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert som bosatt i Norge senest 31. mai. Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.

14. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av utenlandske statsborgere med stemmerett¹.**Landsdel/sentralitet/kommunestørrelse og kjønn***Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of foreign citizens entitled to vote¹.**Part of the country/centrality/size of municipality*

Landsdel/sentralitet/kommunestørrelse Part of the country/Centrality/ Size of municipality	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede utenlandske statsborgere ¹ Foreign citizens entitled to vote ¹		
	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	34	33	35	6 805	3 244	3 561	118 705	59 056	59 649
Landsdel Part of the country									
1 Oslo og Akershus Oslo and Akershus	36	34	38	2 786	1 341	1 445	49 253	23 880	25 373
2 Hedmark og Oppland Hedmark and Oppland	35	33	38	302	153	149	5 784	2 802	2 982
3 Sør-Østlandet South Eastern Norway	34	34	34	1 191	582	609	21 105	10 604	10 501
4 Agder og Rogaland Agder and Rogaland	31	30	31	866	418	448	15 666	8 359	7 307
5 Vestlandet Western Norway...	31	29	32	852	391	461	13 598	6 975	6 623
6 Trøndelag Trøndelag.....	27	27	28	327	152	175	5 681	2 839	2 842
7 Nord-Norge Nord-Norge.....	33	39	28	481	207	274	7 618	3 597	4 021
Sentralitet² Centrality²									
Minst sentrale kommuner Less central municipalities.....	35	43	28	478	202	276	8 769	4 173	4 596
Mindre sentrale kommuner Less remote municipalities	31	29	33	284	136	148	5 059	2 594	2 465
Noe sentrale kommuner Fairly central municipalities.....	32	34	30	1 180	553	627	21 334	10 671	10 663
Mest sentrale kommuner Central municipalities	34	32	37	4 863	2 353	2 510	83 543	41 618	41 925
Kommunestørrelse. Folke-mengde 1.1.2003 Size of municipality. Population									
1 January 2003									
- 2 000 -.....	50	69	32	90	36	54	1 648	724	924
2 000- 4 999	36	38	34	371	157	214	6 797	3 270	3 527
5 000- 9 999	30	28	33	584	287	297	10 622	5 326	5 296
10 000- 19 999	33	32	35	796	378	418	15 135	7 729	7 406
20 000- 49 999	33	33	32	1 107	519	588	20 408	10 076	10 332
50 000 og over and more	34	32	36	3 857	1 867	1 990	64 095	31 931	32 164

¹ Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistrert som bosatt i Norge senest 31. mai. Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May. ² Se Standard for kommuneklassifisering 1994. See Standard Classification of Municipalities 1994.

15. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent for grupper med ulike statsborgerskap/landbakgrunn i utvalgene av utenlandske statsborgere² og norske statsborgere med innvanderbakgrunn¹, etter statsborgerskap/landbakgrunn og kjønn

Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent for groups with different citizenship/country background among the sample of foreign citizens² and Norwegian citizens with immigrant background¹, by citizenship/country background and sex

Statsborgerskap/Landbakgrunn Citizenship/Country background	Utenlandske statsborgere ² Foreign citizens ²						Norske statsborgere med innvanderbakgrunn ¹ Norwegian citizens with immigrant background ¹					
	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample			Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalget Persons entitled to vote in the sample		
	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women	I alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	34	33	35	6 805	3 244	3 561	41	41	41	6 777	3 167	3 610
Europa Europe.....	35	35	36	3 670	1 785	1 885	49	49	48	2 835	1 245	1 590
Afrika Africa.....	22	23	20	448	260	188	32	33	30	799	484	315
Asia	28	25	30	1 693	702	991	36	36	36	2 244	1 079	1 165
Nord- og Mellom-Amerika North and Central America	44	44	44	446	209	237	58	59	57	399	155	244
Sør-Amerika South America.....	30	31	28	399	201	198	40	40	39	400	167	233
Oseania Oceania	42	39	45	149	87	62	44	46	43	100	37	63
Norden The Nordic Countries.....	37	37	36	931	427	504	68	68	67	731	279	452
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey.....	43	39	49	1 291	741	550	60	65	58	559	203	356
Øst-Europa Eastern Europe	21	18	23	1 248	509	739	36	38	35	1 295	614	681
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania	45	44	46	522	275	247	61	62	60	355	130	225
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	26	25	27	2 813	1 292	1 521	36	36	35	3 837	1 941	1 896
Vestlige land Western countries.....	39	39	40	2 744	1 443	1 301	64	66	63	1 645	612	1 033
Ikke-vestlige land Non-western countries	25	23	26	4 061	1 801	2 260	36	37	35	5 132	2 555	2 577
Utvalgte land Selected countries												
Danmark Denmark.....	40	37	43	246	135	111	73	77	71	247	99	148
Finland.....	28	21	32	244	80	164	61	53	66	199	81	118
Sverige Sweden	36	41	32	248	121	127	62	60	63	248	78	170
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	17	23	9	200	103	97	22	21	23	200	111	89
Polen Poland	25	13	30	200	63	137	39	45	36	247	78	169
Storbritannia United Kingdom	40	34	50	249	158	91	61	52	65	200	67	133
Tyrkia Turkey	24	25	22	200	108	92	42	46	36	250	149	101
Tyskland Germany	51	54	48	250	129	121	62	70	58	198	69	129
Bosnia-Hercegovina Bosnia-Herzegovina	20	18	23	249	125	124	41	42	40	250	127	123
Somalia	23	24	23	250	140	110	33	37	26	200	131	69
Sri Lanka	39	39	40	198	57	141	57	55	61	249	151	98
Filippinene Philippines	25	19	26	199	36	163	36	27	39	248	48	200
India	31	27	35	199	102	97	36	38	33	200	107	93
Irak Iraq	19	18	25	248	199	49	27	29	23	200	123	77
Iran	23	22	24	200	107	93	28	28	29	249	151	98
Pakistan	40	42	39	250	112	138	40	42	38	250	139	111
Thailand	23	:	23	200	12	188	29	17	31	199	30	169
USA	46	45	47	248	129	119	64	65	63	200	76	124
Chile	27	31	21	200	112	88	38	41	35	200	90	110

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign-born parents. ² Utenlandske statsborgere har, dersom de oppfyller de generelle reglene for stemmerett for norske statsborgere, stemmerett ved lokalvalg dersom de har stått innført i folkeregisteret som bosatt de siste tre årene før valgdagen, eller er statsborger i et annet nordisk land og folkeregistert som bosatt i Norge senest 31. mai. Foreign citizens have, if they meet the requirements for right to vote that apply to Norwegian citizens, the right to vote in municipal and county council elections if they have been continuously residing in the country for the last three years prior to the election day, or is citizen in another Nordic country and registered as residing in Norway on 31 May.

16. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹ og utenlandske statsborgere med stemmerett. Efter kjønn og landbakgrunn/statsborgerskap
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹ and foreign citizens entitled to vote. By country background/citizenship and sex

Landbakgrunn ² /statsborgerskap Country background ² /citizenship	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent			Personer med stemmerett i utvalgene Persons entitled to vote in the sample			Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ og utenlandske statsborgere med stemmerett Norwegian citizens with immigrant background ¹ and foreign foreign citizens entitled to vote		
	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women	T alt Total	Menn Men	Kvinner Women
I alt Total.....	39	38	41	13 582	6 411	7 171	227 760	113 484	114 276
Europa Europe.....	44	42	45	6 505	3 030	3 475	123 043	59 678	63 365
Afrika Africa.....	28	29	26	1 247	744	503	18 384	10 700	7 684
Asia	33	32	33	3 937	1 781	2 156	68 324	34 852	33 472
Nord- og Mellom-Amerika North and Central America	51	51	51	845	364	481	10 304	4 492	5 812
Sør-Amerika South America.....	34	35	34	799	368	431	7 078	3 446	3 632
Oseania Oceania	42	41	44	249	124	125	627	316	311
Norden The Nordic Countries.....	51	49	52	1 662	706	956	54 233	25 795	28 438
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey.....	50	45	54	1 850	944	906	28 928	15 246	13 682
Øst-Europa Eastern Europe	29	28	29	2 543	1 123	1 420	32 523	14 545	17 978
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania	52	51	53	877	405	472	9 715	4 355	5 360
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	32	32	32	6 650	3 233	3 417	102 361	53 543	48 818
Vestlige land Western countries.....	51	48	53	4 389	2 055	2 334	92 876	45 396	47 480
Ikke-vestlige land Non-western countries	31	31	31	9 193	4 356	4 837	134 884	68 088	66 796
Utvalgte land Selected countries									
Danmark Denmark.....	57	54	59	493	234	259	21 168	10 628	10 540
Finland	43	37	46	443	161	282	5 991	2 353	3 638
Island Iceland	39	34	44	209	102	107	3 068	1 532	1 536
Sverige Sweden	49	48	50	496	199	297	23 729	11 180	12 549
Frankrike France.....	47	42	53	210	121	89	1 787	970	817
Kroatia Croatia.....	23	22	24	254	142	112	2 051	1 108	943
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	19	22	16	400	214	186	5 211	2 773	2 438
Nederland Netherlands	50	45	55	236	118	118	3 247	1 685	1 562
Polen Poland	32	31	33	447	141	306	5 133	1 695	3 438
Spania Spain	31	28	36	215	131	84	1 191	724	467
Storbritannia United Kingdom	49	40	59	449	225	224	10 220	5 759	4 461
Russland Russia	24	18	25	252	51	201	2 804	654	2 150
Tyrkia Turkey	34	37	29	450	257	193	7 359	4 092	3 267
Tyskland Germany	56	60	53	448	198	250	7 886	3 541	4 345
Ungarn Hungary	48	52	43	209	107	102	1 420	769	651
Bosnia-Hercegovina Bosnia-Herzegovina	31	30	31	499	252	247	10 682	5 334	5 348
Makedonia Macedonia	19	24	13	215	127	88	1 574	906	668
Eritrea	34	34	33	202	111	91	1 400	781	619
Marokko Morocco	27	27	25	238	146	92	3 831	2 358	1 473
Somalia	28	30	24	450	271	179	5 588	3 104	2 484
Sri Lanka	49	51	49	447	208	239	6 553	3 574	2 979
Filippinene Philippines	31	24	33	447	84	363	4 717	1 045	3 672
India	33	33	34	399	209	190	4 191	2 125	2 066
Irak Iraq	23	22	24	448	322	126	7 707	5 569	2 138
Iran	26	26	26	449	258	191	7 931	4 647	3 284
Kina China	25	26	25	232	113	119	2 535	1 143	1 392
Pakistan	40	42	39	500	251	249	15 128	8 017	7 111
Thailand	26	17	27	399	42	357	3 007	352	2 655
Vietnam	28	27	28	296	151	145	11 014	5 653	5 361
USA	54	52	55	448	205	243	7 955	3 533	4 422
Chile	32	36	28	400	202	198	4 836	2 603	2 233

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign-born parents. ² Eget, mors eller fars fødeland. Own, mother's or father's country of birth.

17. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹ og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter bosted og landbakgrunn/statsborgerskap
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹ and foreign citizens entitled to vote. By country background/citizenship and years of residence

Landbakgrunn ² / statsborgerskap Country background ² / citizenship	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent						Personer med stemmerett i utvalgene Persons entitled to vote in the sample						Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ og utenlandske statsborgere med stemmerett Norwegian citizens with immigrant background ¹ and foreign foreign citizens entitled to vote								
	30 år og over			Uoppgitt			30 år og over			Uoppgitt			30 år og over			Uoppgitt					
	I alt	0-9 år	10-19 år	20-29 år	Un-	known	I alt	0-9 år	10-19 år	20-29 år	Un-	known	I alt	0-9 år	10-19 år	20-29 år	Un-	known			
Total	Total	years	years	years	and	more	Total	years	years	years	and	more	Total	years	years	years	and	more			
I alt Total.....	39	27	34	42	62		12	13	582	5 080	4 081	1 937	2 445	39	227	760	79 874	69 851	38 017	38 373	1 645
Europa Europe.....	44	27	39	46	64		12	6 505	2 555	1 283	870	1 759		38	123 043	47 640	24 854	18 797	30 134	1 618	
Afrika Africa.....	28	24	28	38	43		:	1 247	521	532	151	42		1	18 384	7 964	7 287	2 274	848	11	
Asia	33	29	31	38	57		-	3 937	1 550	1 657	615	115		-	68 324	20 715	31 566	13 840	2 188	15	
Nord- og Mellom-Amerika North and Central America	51	34	46	46	59		-	845	177	165	114	389		-	10 304	2 130	1 719	1 754	4 700	1	
Sør-Amerika South America.....	34	30	32	41	60		-	799	211	404	133	51		-	7 078	1 224	4 316	1 217	321	-	
Oseania Oceania	42	32	37	52	47		-	249	66	40	54	89		-	627	201	109	135	182	-	
Norden The Nordic Countries.....	51	23	48	51	66		13	1 662	435	227	252	715		33	54 233	19 075	8 981	8 380	16 201	1 596	
Vest-Europa ellers, unntatt Tyrkia Western Europe else, except Turkey	50	35	46	43	62		:	1 850	475	325	337	712		1	28 928	7 181	5 223	6 073	10 443	8	
Øst-Europa Eastern Europe.....	29	26	23	46	53		:	2 543	1 488	562	171	320		2	32 523	19 467	7 563	2 233	3 249	11	
Nord-Amerika og Oseania North-America and Oceania.....	52	37	48	47	58		-	877	157	131	143	446		-	9 715	1 770	1 475	1 713	4 756	1	
Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	32	28	31	38	53		:	6 650	2 525	2 836	1 034	252		3	1 32 381	46 609	19 618	3 724	29		
Vestlige land Western countries...	51	28	47	48	64		13	4 389	1 067	683	732	1 873		34	92 876	28 026	15 679	16 166	31 400	1 605	
Ikke-vestlige land Non-western countries	31	27	30	39	53		:	9 193	4 013	3 398	1 205	572		5	4 51 848	54 172	21 851	6 973	40		
Utvalgte land Selected countries															102 36						
Danmark Denmark.....	57	20	51	53	67		:	493	55	74	75	281		8	21 168	4 250	3 563	3 687	9 227	441	
Finland Finland.....	43	20	44	47	66		:	443	147	52	86	145		13	5 991	2 468	858	1 149	1 227	289	
Island Iceland	39	23	47	51	65		:	209	86	49	37	31		6	3 068	1 340	620	601	439	68	
Sverige Sweden....	49	25	46	50	65		:	496	146	50	52	242		6	23 729	11 008	3 927	2 901	5 095	798	
Frankrike France....	47	38	46	49	62		-	210	87	33	45	45		-	1 787	673	340	341	433	-	
Kroatia Croatia.....	23	21	20	:	:		-	254	199	25	13	17		-	2 051	1 029	501	220	301	-	
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro....	19	19	10	:	:		:	400	257	101	24	18		-	5 211	3 091	1 471	318	327	4	
Nederland Netherlands.....	50	43	54	47	57		-	236	60	50	68	58		-	3 247	845	609	756	1 037	-	
Polen Poland.....	32	26	28	48	62		-	447	153	196	59	39		-	5 133	1 112	2 563	873	585	-	
Spania Spain.....	31	31	27	24	43		:	215	75	52	45	42		1	1 191	340	241	260	349	1	
Storbritannia United Kingdom....	49	29	36	36	62		-	449	56	66	83	244		-	10 220	2 033	1 936	2 613	3 636	2	
Russland Russia	24	23	:	:	:		-	252	230	13	4	5		-	2 804	2 427	245	36	95	1	

17. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innandrerbakgrunn¹ (forts.) og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter botid og landbakgrunn/statsborgerskap
Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹ and foreign citizens entitled to vote. By country background/citizenship and years of residence

Landbakgrunn ² / statsborgerskap <i>Country background² /citizenship</i>	Valgdeltakelse i prosent <i>Electoral turnout in per cent</i>						Personer med stemmerett i utvalgene <i>Persons entitled to vote in the sample</i>						Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ og utenlandske stats- borgere med stemmerett <i>Norwegian citizens with immigrant background¹ and foreign foreign citizens entitled to vote</i>					
	30 år og over 30 years and more			Uopp- gitt Un- known			30 år og over 30 years and more			Uopp- gitt Un- known			30 år og over 30 years and more			Uopp- gitt Un- known		
	Total years	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	Total years	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	Total years	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	Total years	0-9 år years	10-19 år years	20-29 år years	Uopp- gitt Un- known	
Tyrkia Turkey	34	27	40	35	:	:	450	157	169	110	12	2	7 359	1 917	3 087	2 111	241	3
Tyskland Germany ..	56	40	61	51	65	-	448	115	72	55	206	-	7 886	2 157	1 201	1 215	3 312	1
Ungarn Hungary	48	:	:	:	52	-	209	5	21	20	163	-	1 420	130	152	155	983	-
Bosnia-Hercegovina Bosnia-Herzegovina ..	31	29	32	:	:	:	499	439	44	6	8	2	10 682	9 596	881	82	117	6
Makedonia Macedonia	19	10	11	36	35	-	215	29	115	31	40	-	1 574	223	853	267	231	-
Eritrea	34	35	34	31	:	-	202	23	152	26	1	-	1 400	231	982	182	5	-
Marokko Morocco ..	27	17	27	34	:	-	238	54	104	68	12	-	3 831	962	1 532	1 004	332	1
Somalia Somalia	28	25	33	:	-	:	450	298	148	3	-	1	5 588	3 669	1 882	23	9	5
Sri Lanka	49	49	48	:	:	-	447	176	253	16	2	-	6 553	2 007	4 193	321	32	-
Filippinene Philippines	31	28	34	32	:	-	447	202	182	60	3	-	4 717	1 410	2 337	876	93	1
India	33	27	35	34	:	-	399	104	132	146	17	-	4 191	715	1 537	1 680	259	-
Irak Iraq	23	21	27	:	:	-	448	326	116	2	4	-	7 707	6 422	1 245	15	16	9
Iran	26	28	24	:	:	-	449	214	227	7	1	-	7 931	2 446	5 351	101	31	2
Kina China	25	16	19	19	85	-	232	57	123	26	26	-	2 535	697	1 309	290	239	-
Pakistan	40	40	36	42	:	-	500	109	161	195	35	-	15 128	2 213	5 385	6 445	1 083	2
Thailand	26	27	20	38	:	-	399	204	157	32	6	-	3 007	1 603	1 167	224	13	-
Vietnam	28	22	24	38	:	-	296	51	162	82	1	-	11 014	1 431	6 511	3 059	13	-
USA	54	40	49	48	59	-	448	55	57	61	275	-	7 955	1 279	1 187	1 405	4 083	1
Chile	32	27	31	39	:	-	400	49	277	65	9	-	4 836	384	3 589	783	80	-

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. *Persons with two foreign-born parents.* ² Eget, mors eller fars fødeland. *Own, mother's or father's country of birth.*

18. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valgdeltakelse i prosent i utvalget av norske statsborgere med innvandrerbakgrunn¹ og utenlandske statsborgere med stemmerett. Etter alder og landbakgrunn/statsborgerskap Municipal and County Council Election 2003. Electoral turnout in per cent among the sample of Norwegian citizens with immigrant background¹ and foreign citizens entitled to vote. By country background/citizenship and age

Landbakgrunn ² / statsborgerskap Country background ² / citizenship	Valgdeltakelse i prosent Electoral turnout in per cent								Personer med stemmerett i utvalgene Persons entitled to vote in the sample								Stemmeberettigede norske statsborgere med innvandrerbakgrunn ¹ og utenlandske statsborgere med stemmerett Norwegian citizens with immigrant background ¹ and foreign foreign citizens entitled to vote							
	60 år				60 år				60 år				60 år				60 år				60 år			
	I alt Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	og over 60 years and over	I alt Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	og over 60 years and over	I alt Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	og over 60 years and over	I alt Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years	og over 60 years and over	I alt Total	18-25 years	26-39 years	40-59 years
I alt Total.....	39	22	30	45	56	13 582	1 727	4 806	4 984	2 065	227 760	30 130	80 301	84 898	32 431									
Europa Europe.....	44	22	31	47	60	6 505	670	2 039	2 477	1 319	123 043	12 752	39 670	47 678	22 943									
Afrika Africa.....	28	18	27	34	40	1 247	245	563	392	47	18 384	3 342	8 392	5 802	848									
Asia Asia.....	33	23	29	42	32	3 937	657	1 647	1 393	240	68 324	12 474	27 471	24 246	4 133									
Nord- og Mellom-Amerika																								
North and Central America....	51	20	37	55	57	845	40	215	273	317	10 304	417	2 385	3 703	3 799									
Sør-Amerika South America ..	34	18	29	42	44	799	107	283	334	75	7 078	1 124	2 202	3 173	579									
Oseania Oceania	42	:	42	46	40	249	8	59	115	67	627	21	181	296	129									
Norden The Nordic Countries ..	51	29	30	54	66	1 662	120	406	649	487	54 233	4 814	17 864	20 375	11 180									
Vest-Europa ellers, unntatt																								
Tyrkia Western Europe else, except Turkey	50	20	42	47	62	1 850	62	502	790	496	28 928	1 144	7 739	12 721	7 324									
Øst-Europa Eastern Europe ..	29	16	24	36	36	2 543	388	918	926	311	32 523	5 137	10 796	12 472	4 118									
Nord-Amerika og Oseania																								
North-America and Oceania....	52	20	40	55	57	877	25	183	311	358	9 715	282	2 030	3 589	3 814									
Asia, Afrika, Sør -og Mellom-Amerika, Tyrkia Asia, Africa, South- and Central-America, Turkey	32	22	29	41	33	6 650	1 132	2 797	2 308	413	102 361	18 753	41 872	35 741	5 995									
Vestlige land Western countries	51	27	35	52	63	4 389	207	1 091	1 750	1 341	92 876	6 240	27 633	36 685	22 318									
Ikke-vestlige land Non-western countries	31	21	28	40	34	9 193	1 520	3 715	3 234	724	134 884	23 890	52 668	48 213	10 113									
Utvalgte land Selected countries																								
Danmark Denmark.....	57	54	34	52	71	493	26	95	167	205	21 168	1 308	5 946	7 777	6 137									
Finland Finland.....	43	25	27	45	63	443	36	116	188	103	5 991	534	1 960	2 627	870									
Island Iceland.....	39	24	26	51	:	209	21	82	90	16	3 068	440	1 095	1 243	290									
Sverige Sweden.....	49	16	28	59	59	496	37	107	198	154	23 729	2 525	8 828	8 646	3 730									
Frankrike France.....	47	:	41	54	55	210	7	86	86	31	1 787	81	681	714	311									
Kroatia Croatia	23	13	21	28	:	254	39	108	99	8	2 051	303	782	807	159									
Serbia og Montenegro Serbia and Montenegro	19	12	17	26	27	400	77	180	113	30	5 211	1 011	2 199	1 658	343									
Nederland Netherlands	50	:	46	48	73	236	14	57	128	37	3 247	175	850	1 573	649									
Polen Poland	32	18	24	37	56	447	61	130	213	43	5 133	642	1 297	2 508	686									
Spania Spain	31	:	27	34	32	215	7	81	102	25	1 191	40	403	510	238									
Storbritannia United Kingdom	49	:	38	44	61	449	11	82	190	166	10 220	402	2 558	4 765	2 495									
Russland Russia	24	6	24	30	:	252	47	117	69	19	2 804	493	1 150	974	187									
Tyrkia Turkey	34	22	34	49	4	450	100	213	112	25	7 359	1 657	3 271	2 110	321									
Tyskland Germany	56	:	53	54	64	448	11	112	166	159	7 886	275	1 973	3 133	2 505									
Ungarn Hungary	48	:	42	52	47	209	6	31	77	95	1 420	48	244	536	592									
Bosnia-Hercegovina	31	22	27	40	24	499	83	150	195	71	10 682	1 928	3 098	4 107	1 549									
Makedonia Macedonia	19	10	15	28	:	215	42	81	78	14	1 574	301	573	596	104									
Eritrea	34	25	26	45	:	202	28	92	76	6	1 400	190	671	508	31									
Marokko Morocco	27	24	23	31	:	238	38	106	85	9	3 831	679	1 625	1 305	222									
Somalia	28	18	30	35	:	450	127	221	92	10	5 588	1 438	2 834	1 175	141									
Sri Lanka	49	41	46	62	:	447	56	224	150	17	6 553	805	3 281	2 247	220									
Filippinene Philippines	31	20	29	38	:	447	56	204	174	13	4 717	517	1 798	2 180	222									
India	33	19	30	44	32	399	64	152	146	37	4 191	671	1 427	1 741	352									
Irak Iraq	23	16	18	33	:	448	84	212	134	18	7 707	1 335	4 188	1 935	249									
Iran	26	15	26	33	:	449	98	165	162	24	7 931	1 486	2 892	3 149	404									
Kina China	25	16	18	21	49	232	19	76	90	47	2 535	264	818	1 072	381									
Pakistan	40	32	38	51	30	500	115	182	170	33	15 128	3 964	5 291	4 934	939									
Thailand	26	14	21	38	:	399	65	192	135	7	3 007	426	1 421	1 120	40									
Vietnam	28	16	20	47	26	296	64	113	92	27	11 014	2 211	4 377	3 547	879									
USA	54	25	40	59	57	448	8	85	125	230	7 955	212	1 557	2 875	3 311									
Chile	32	18	26	40	34	400	57	120	191	32	4 836	860	1 340	2 308	328									

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. Persons with two foreign born parents.

² Eget, mors eller fars fødeland. Own, mother's or father's country of birth.

Til valgstyret

Kongsvinger, 01.09.2003

Deres ref.: , Vår ref.: Jnr. 03/1698

Saksbehandler: Nelly Klatstølen

Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Valg deltakelse

I forbindelse med valget i 2003 foretar Statistisk sentralbyrå, i likhet med tidligere valg, utvalgsundersøkelser. Undersøkelsene utføres på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning og Kommunal- og regionaldepartementet.

For å få en fullstendig oversikt over valgdeltakelsen til personene i utvalgene, trenger vi hjelp fra de lokale valgstyrrene.

Vedlagt følger en liste med opplysninger om de personer som er trukket ut i Deres kommune. Vi ber om å få registrert om disse har stemt eller ikke.

Dette ønsker vi gjort på følgende måte:

- Undersøk i manntallet om personene på den vedlagte listen har stemt.
  - Hvis personen har stemt, sett kryss i ruta som er markert på navnelisten.
  - Hvis personen ikke har stemt, men står i manntallet, sett en vannrett strek.
  - Hvis vedkommende ikke kan finnes igjen i manntallet, skriv "ikke i manntallet" på listen.
- Skriv gjerne opplysninger om årsaken til at vedkommende ikke står der. Dersom personen er flyttet, vil vi gjerne ha den nye adressen og flyttedato.

Listene er sortert etter valgkrets (stemmekrets). Vi har oppgitt den valgkrets og den adresse som personen skal stå med i manntallet, men feil kan forekomme. Hvis en person ikke blir funnet i den valgkretsen som vi har oppgitt, undersøk da om vedkommende står i en av de andre kretsene.

Disse opplysningene hentes inn med hjemmel i statistikklovens § 2.2 . Jamfør også § 15.3 i valgloven. Statistisk sentralbyrå understreker at listen inneholder fødselsnummer og at den derfor må behandles fortrolig og ikke komme uvedkommende i hende. Listen må returneres i posten, telefaks må ikke benyttes.

Skriv utfyllers navn og telefonnummer på listen.

Vi ber om at listen blir returnert i utfylt stand så snart som mulig etter valget. Innsendingsfristen er 1. oktober. Adressen er:

Statistisk sentralbyrå, Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk, 2225 Kongsvinger.

Spørsmål kan rettes til saksbehandler.

Vi takker på forhånd for hjelpen.

Med vennlig hilsen

Elisabett Vassenden
sekjonssjef

vedlegg

Nelly Klatstølen
konsulent
tlf. dir: 62 88 52 98
faks dir.: 62 88 52 89
e-post: nkl@ssb.no

Til valstyret

Kongsvinger, 01.09.2003

Dykkar ref.: , Vår ref.: Jnr. 03/1698

Saksbehandlar: Nelly Klatstølen

Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk

Kommunestyre- og fylkestingsvalet 2003. Valdeltaking

I samband med valet i 2003 gjer Statistisk sentralbyrå, som ved tidligare val, utvalsundersøkingar. Undersøkingane gjer vi på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning og Kommunal- og regionaldepartementet.

For å få eit fullstendig oversyn over valdeltakinga til personane i utvala, treng vi hjelp frå dei lokale valstyra.

Vedlagd følgjer ei liste med opplysningar om dei personane som er trekt ut i Dykkar kommune. Vi ber om å få registrert om desse har stemt eller ikkje.

Dette ønskjer vi gjort på denne måten:

- Undersøk i manntalet om personane på lista har stemt.
  - Dersom personen har stemt, sett kryss i ruta som er markert på lista.
  - Dersom personen ikkje har stemt, men står i manntalet, sett ein vassrett strek.
  - Dersom ein ikkje finn vedkomande i manntalet, skriv "ikkje i manntalet" på lista.
- Skriv gjerne opplysningar om årsaka til at vedkomande ikkje står der. Dersom personen har flytta, vil vi gjerne ha den nye adressa og flyttedatoen.

Listene er sortert etter valkrins (røystekrins). Vi har ført opp den valkrins og den adressa som personen skal stå med i manntalet, men det kan finnast feil. Dersom ein person ikkje blir funne i den valkrinsen som vi har ført opp, undersøk då om vedkomande står i ein av dei andre krinsane.

Desse opplysningene blir henta inn med heimel i statistikklovas § 2.2. Jamfør § 15.3 i vallova. Statistisk sentralbyrå vil understreke at lista inneheld fødselsnummer og at den derfor må handsamas fortrulig og ikkje kome i hendene på uvedkomande. Lista må sendast attende i posten, telefaks må ikkje brukast.

Skriv namnet og telefonnummeret til den som fyller ut på lista.

Vi ber om at lista blir returnert i utfylt stand så snart råd er etter valet. Innsendingsfrista er 1. oktober.
Adressa er:

Statistisk sentralbyrå, Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk, 2225 Kongsvinger.

Spørsmål kan rettast til saksbehandlar.

Vi takker på førehand for hjelpa.

Med venleg helsing

Elisabett Vassenden
seksjonssjef

vedlegg

Nelly Klatstølen
konsulent
tlf. dir: 62 88 52 98
faks dir.: 62 88 52 89
e-post: nkl@ssb.no

To the Election Committee

Kongsberg, 1 September 2003
Your ref.: , Our ref.: Jnr. 03/1698
Executive Officer: Nelly Klatstølen
Division for Population and Education Statistics

2003 Municipal and County Council Election. Voter turnout

As in previous elections, Statistics Norway is conducting sample surveys in connection with the 2003 local election. The surveys are carried out on behalf of the Institute for social research and the Ministry of Local Government and Regional Development.

We need assistance from the election committees to produce a complete overview of voter turnout in the samples.

Please find enclosed a list of information about the persons who have been drawn from your municipality. We kindly ask you to confirm whether these persons used their right to vote in the 2003 election.

This must be done in the following way:

- Use the electoral roll to find out whether the persons on the enclosed list voted.
- If a person voted, check off the box on the list of names.
- If a person did not vote, but is on the electoral roll, mark with a horizontal line.
- If a person is not on the electoral roll, write "not on electoral roll" on the list.

If available, please state why a person is not on the electoral roll. If the person has moved, state the new address and moving date.

The lists are grouped according to constituency. Although our lists contain the name of the constituency and the address that each person should have on the electoral roll, errors may occur. If a person is not found in the constituency identified by us, please check whether he or she is included in one of the other constituencies.

This information is collected pursuant to section 2.2 of the Statistics Act. Cf. section 15.3 of the Electoral System Act (Valgloven). Statistics Norway would like to stress that the list contains date of birth information and thus must be treated as confidential. The list must be returned by post, not by fax.

State the name and telephone number of a contact person on the list.

We kindly ask that the list is completed and returned as soon as possible after the election. The deadline is 1 October. Address:

Statistics Norway, Division for Population and Education Statistics, NO-2225 Kongsvinger.

Questions may be directed to Nelly Klatstølen.

We look forward to hearing from you and thank you for your help in advance.

Yours faithfully,

Elisabett Vassenden
Head of Division

Nelly Klatstølen
Executive Officer
Direct line: 62 88 52 98
Fax: 62 88 52 89
E-mail: nkl@ssb.no

Enclosure

KOMMUNE:

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2003. Manntallsoppgaver

SIDE:

1

VALG KRETS	FØDSELS NUMMER	HAR STEMT	NAVN	ADRESSE	POST NR.	POST STED	FORTROLIG
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							
I—I							

Tidligere utkommet på emneområdet

Previously issued on the subject

Norges offisielle statistikk (NOS)*Official Statistics of Norway**Fylkestingsvalget County Council Election*

A	770	1975
B	100	1979
B	463	1983
B	771	1987
C	60	1991
C	343	1995
C	622	1999

Kommunevalgene *Municipal Elections* 1907 med opplysninger om valgene i 1901 og delvis i 1904
NOS V 61

Kommunevalgene
Municipal Elections

V	137	1910
VI	12	1913
VI	110	1916
VI	189	1919
VII	78	1922
VII	192	1925
VIII	93	1928
VIII	186	1931

Kommunevalgene og ordførervalgene
Municipal Elections

IX	57	1934
IX	133	1937
X	133	1945
X	165	1947
XI	120	1951
XI	252	1955
XII	22	1959
XII	138	1963

Kommunevalgene
Municipal Elections

A	214	1967 I
A	279	1967 II

Kommunevalget
Municipal Election

A	457	1971 I
A	503	1971 II

Kommunestyrevalget
Municipal Council Election

A	769	1975
B	93	1979
B	450	1983
B	765	1987
C	57	1991
C	342	1995
C	621	1999

Samfunnsspeilet
Nr. 3/94 Norge, Europa og EU

De sist utgitte publikasjonene i serien Norges offisielle statistikk

Recent publications in the series Official Statistics of Norway

- D 288 Skogstatistikk 2002 *Forestry Statistics 2002*. 2003. 61s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6536-3
- D 289 Kulturstatistikk 2002 *Culture Statistics 2002*. 2004. 132s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6544-4
- D 290 Fiskeristatistikk 2000-2001 *Fishery Statistics 2000-2001*. 2004. 106s. 190 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6558-4
- D 291 Olje- og gassvirksomhet 1. kvartal 2003. Statistikk og analyse *Oil and Gas Activity 1st quarter 2003. Statistics and Analysis*. 2004. 100s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6560-6
- D 292 Olje- og gassvirksomheten 2. kvartal 2003 *Oil and Gas Activity 2nd Quarter 2003. Statistics and Analysis*. 2004. 13s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6564-9
- D 293 Bøndenes inntekt og formue 2001. *The Farmers Income and Property 2001*. 2004. 46s. 115 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6578-9
- D 294 Skattestatistikk for etterskuddspliktige 1993-2002 *Tax Statistics for Non-personal Taxpayers 1993-2002*. 2004. 41s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6584-3
- D 295 Olje- og gassvirksomhet 3. kvartal 2003. Statistikk og analyse *Oil and Gas Activity 3rd Quarter 2003.Statistics and Analysis*. 2004. 77s. 140 kr inkl mva. ISBN 82-537-6587-8
- D 296 Utenrikshandel 2002 *External Trade 2002*. 2004. 152s. 190 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6592-4
- D 297 Regnskapsstatistikk 2001. Aksjeselskaper *Account Statistics 2001. Joint-Stock Companies*. 2004. 61s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6595-9
- D298 Fiskeristatistikk 2001-2002. *Fishery Statistics 2001-2002*. 2004. 29s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6601-7
- D 301 Forskning og utvikling i næringslivet 2001-2002 *Research and development in the Business Enterprise Sector 2001-2002*. 2004. 74s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6623-8
- D 302 Lakse- og sjøaurefiske 2003 *Salmon and Sea Trout Fisheries 2003*. 2004. 31s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6625-4
- D 303 Olje- og gassvirksomhet 4. kvartal 2003. Statistikk og analyse. *Oil and Gas Activity 4th Quarter 2003. Statistics and Analysis*. 2004. 105s. 155 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6627-0
- D 304 Innovasjonsstatistikk for næringslivet 2001 *Innovation Statistics in the Business Enterprise Sector 2001*. 2004. 96s. 140 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6628-9
- D 305 Bøndenes inntekt og formue 2002 *Farmers Income and Property 2002*. 2004. 45s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6634-3
- D 306 Sjølvmeldingsstatistikk 2002 *Tax Return Statistics 2002*. 2004. 85s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6635-1
- D 307 Varehandelsstatistikk 2002 *Wholesale and Retail Trade Statistics 2002*. 2004. 111s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6646-7
- D 308 Bygge- og anleggsstatistikk 2002 *Construction Statistics 2002*. 2004. 78s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6652-1
- D 309 Statistikk over eigedomsdrift, forretningsmessig tenesteyting og utleigeverksemeld 2002. *Real estate Renting and Business Activities 2002*. 2004. 89s. 140 kr inkl.mva. ISBN 82-537-6660-2
- D 310 Inntekts- og formuestatistikk for husholdninger 2002. *Income and Property statistics for Households 2002*. 2004. 92s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6665-3
- D 311 Jaktstatistikk 2003. *Hunting Statistics 2003*. 2004.52s. 140 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6668-8
- D 315 Kulturstatistikk 2003 *Culture Statistics 2003*. 2004. 145s. 155 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6688-2
- D 316 Folke- og boligtelling 2001. Hele landet. 2004. 24s. 115 kr inkl. mva. ISBN 82-537-6707-2